

Canoanele Sinodului Trulan sau V-VI Ecumenic

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
1 Trul.	ÎNVĂȚĂTURA PRIMELOR ȘASE SINOADE ECUMENICE SĂ SE ȚINĂ NESTRĂMUTATĂ	<p>Rânduiala cea mai buna pentru cel care începe vreun cuvânt sau vreo lucrare este, după cuvântul teologului, să înceapă de la Dumnezeu și să se încheie cu Dumnezeu. Drept aceea, și dreapta credință s-a și propovăduit de noi la mare depărtare, și Biserica la temelia căreia stă Hristos neîncetat crește și sporește, încât ea se întinde deasupra cedrilor Libanului.</p> <p>Făcând și acum început sfintelor cuvinte, orânduim cu dumnezeiescul har ca acea credință care ne-a fost predanită nouă de către martorii văzători (oculari) și de către slujitorii Cuvântului (Luca 1, 2), adică de către Dumnezeu aleșii apostoli, să se păstreze fără înnoire și nestrămutată; de asemenea și (credința) a celor trei sute și optsprezece sfinți și fericiți părinți care s-au adunat la Nicea în vremea lui Constantin care a fost împăratul nostru, împotriva (necuviosului) nelegiuitului Arie și împotriva dumnezeirii (religiei) străine și păgânești (învățate) făurite de el, sau cum este mai potrivit a zice, împotriva închinării la mai mulți dumnezei (împotriva politeismului său); - care părinți, având una și aceeași credință, ne-au descoperit nouă și ne-au lămurit unitatea de natură a ființei dumnezeiești cea în trei persoane, neîngăduind ca aceasta să stea ascunsă sub obrocul necunoștinței, ci învățând lămurit pe credincioși a se închina cu o singură închinăciune și Tatălui și Fiului și Sfântului Duh; și răsturnând și surpând învățătura despre spițele neasemenea (treptele inegale) ale dumnezeirii, iar jucăriile cele copilărești făcute din nisip de către eretici împotriva ortodoxiei prăbușindu-le și nimicindu-le.</p> <p>De asemenea, întărim și credința propovăduită de către cei o sută cincizeci de sfinți părinți - care s-au adunat în această cetate împărătească în vremea lui Teodosie, care a fost împăratul nostru îmbrățișând (primind) noi rostirile lor teologice; iar pe necuratul Macedonie izgonindu-l împreună cu vrăjmașii de mai înainte ai adevărului, ca pe unul care cu încăpățănare a îndrăznit a-l socoti (să-l considere) ca pe un sclav pe acela care stăpânește și a sfâșia unitatea cea netăiată (nedespărțită) purcezând (procedând) tâlhărește, ca și când nu ar fi desăvârșită taina nădejzii noastre; împreună osândind cu acest spurcat și care a turbat împotrivii adevărului, și pe Apolinarie, tăinuitorul răutății, care în mod nelegiuit (necuvios) s-a rostit (pronunțat) ca Domnul s-ar fi întrupat fără de judecată (rațiune) și fără de suflet, fiind și el de aci (de la această părere) de socotință, că mântuirea noastră ar fi nedesăvârșită.</p> <p>Dar mai pecetluim încă și învățăturile așezate de către cei două sute de Dumnezeu purtători părinți, care s-au adunat mai demult în cetatea Efesenilor - în vremea lui Teodosie, fiul lui Arcadie, care a fost împăratul nostru, ca pe o putere de nebiruit a dreptei credințe propovăduind ei pe un Hristos, pe un Fiu al lui Dumnezeu, Carele S-a întrupat, și preaslăvind pe neprihănită și pururea Fecioara care L-a născut pe El fără de sămânță, ca fiind aievea și cu adevărat Născătoare de Dumnezeu; și lepădând împărțirea aceea deșartă a lui Nestorie ca pe una străină de starea (condiția) cea dumnezeiască și care învață că unul Hristos este Om deosebit și Dumnezeu deosebit și care a înnoit nelegiuirea cea iudaică.</p>	1 sin. II ec; 7 sin. III ec; 1, 2 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
		<p>De asemenea, întărim încă și credința ortodoxă cea statornică (formulată) de către cei șase sute treizeci de Dumnezeu aleși părinți în mitropolia Calcedonenilor, în vremea lui Marcian, carele a fost și el împăratul nostru; care (credință), că unul Hristos, Fiul lui Dumnezeu este alcătuit din două firi și că s-a proslăvit în aceste amândouă firi, a predanisit-o cu glas înalt până la marginile lumii, iar pe Eutihie cel deșert la cuget, care învață că marea taină a iconomieii (mântuirii) s-a săvârșit în chip părut (aparent) l-a scos din marginile sfinte ale Bisericii ca pe o oarecare lepădătură și spurcăciune; iar împreună cu el și pe Nestorie și pe Dioscur, întâiul fiind susținătorul și apărătorul împărțirii, iar celălalt al amestecării și care, din părți contrare ale legiurii, au căzut în aceeași prăpastie a pierzării și a necinstirii lui Dumnezeu (a necredinței).</p> <p>De asemenea primim (cinstim, recunoaștem) încă și dreptcredincioasele rostiri ale celor o sută șazeci și cinci purtători de Dumnezeu părinți, care s-au întrunit în această împărătească cetate, în vremea lui Justinian, care a fost împăratul nostru cel ce în dreapta credință s-a pristăvit - ca aduse (inspirate) de Duhul și aceeași îi învățăm și pe urmașii noștri. Dâșii (părinții) au dat anatema în chip sinodal și au condamnat pe Teodor al Mopsuestiei, învățătorul Nestorie și pe Origen și pe Didim și pe Evagrie, care au plăsmuit din nou basme elinești, și cu nălucirile minții și cu visuri ne-au scornit din nou treceri și schimbări (faze și transformări) ale unor trupuri și ale sufletelor și în chip nelegiuit au hulit împotriva învierii morților; și pe cele scrise de către Teodorit împotriva dreptei credințe și împotriva celor 12 capitole ale Fericitului Chirii, și epistola numită a lui Iba.</p> <p>Și din nou mărturisim a păstra neatinsă credința sfântului sinod al VI-lea carele de curând s-a întrunit în aceasta împărătească cetate, în vremea împăratului nostru de sfânta pomenire Constantin care (credință) a primit mai mare întărire prin aceea că drept credinciosul împărat a întărit (confirmat) prin peceți hotărârile acestuia (ale sinodului) pentru neprimejduire (siguranță) în toate veacurile; - care (sinod) ne-a lămurit pe noi cu dragoste de Dumnezeu, să mărturisim doua voințe firești, adică două vreri și două lucrări firești în iconomia întrupării a unuia Domnului nostru Iisus Hristos, a Dumnezeului adevărat, și care (sinod) a osândit prin judecata dreptei credințe (hotărârea) pe cei ce au stricat (alterat) dreapta învățătură a adevărului (dogma adevărată), și care au învățat popoarele că într-unui Domnul nostru Iisus Hristos este (numai) o voință și (numai) o lucrare, și-i numim adică (pe aceștia): pe Teodor al Faranului, pe Chir al Alexandriei, pe Onoriu al Romei, pe Serghie, Pir, Pavel și Petru, care au fost înaintestătători în această de Dumnezeu păzită cetate, pe Macarie, care a fost episcop al Antiohienilor, pe Ștefan, ucenicul acestuia, și pe Polihroniu cel fără minte, păstrând de aci înainte neatins obștescul Trup al lui Hristos Dumnezeul nostru.</p> <p>Și pentru a vorbi pe scurt (concis), statornicim ca credința tuturor bărbaților care au strălucit în Biserica lui Dumnezeu și care au fost luminători în lume, având într-însii cuvântul vieții - să se tină tare și să rămână neclătinată până la sfârșitul veacului, precum și scrierile și învățăturile (dogmele) predanisite lor de Dumnezeu, - lepădând și noi și dând anatemei pe cei pe care ei i-au lepădat și i-au dat</p>	

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
		<p>anatemei, ca pe vrăjmașii adevărului și ca pe cei care s-au întăritat în deșert împotriva lui Dumnezeu și care s-au străduit să ridice nedreptatea într-o înălțime.</p> <p>Iar dacă cineva dintre toți nu ar ține și nu ar primi (îmbrățișa) învățăturile pomenite (dogmele) mai înainte (menționate) ale dreptei credințe și nu va gândi (crede) și propovădui astfel, ci ar încerca să se ridice împotriva acestora, să fie anatema - după orânduirea (hotărârea) acum așezată de către sfinții și fericiții părinți arătați mai înainte, și să fie scos și să cadă din starea (ceata) creștinească (din catalogul creștinesc) ca un străin (vrăjmaș).</p> <p>Iar noi, după cele mai înainte orânduite (hotărâte), am priceput desăvârșit că nici nu este a se adăuga ceva, nici a se scoate (din ele) ceva, care lucru pentru nici un cuvânt (motiv) nu l-am putut (face).</p>	

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
2 Trul.	SE PRIMESC ȘI SE ÎNTĂRESC ADEVĂRATELE CANOANE AȘEZATE PÂNĂ ACUM	<p>Acestui sfânt sinod i s-a mai părut și aceea că este un lucru foarte bun și de mare însemnătate ca și de acum înainte să rămână tari (sigure) și statornice, spre tămăduirea sufletelor și vindecarea suferințelor, cele optzeci și cinci de canoane care au fost primite și întărite de către sfinții și fericiții părinți cei mai înainte de noi, și care au fost încă și predanitate nouă cu (sub) numele sfinților și slăviților apostoli.</p> <p>Dar de vreme ce în aceste canoane ni se poruncește nouă să primim orânduiri aceluiași sfinți apostoli date prin Clement, căroră încă din vechime li s-au mai adăugat (introdus) prin oarecari rătăciți (eterodocși) unele lucruri mincinoase și străine dreptei credințe (false), spre paguba Bisericii, și care ne-au întunecat frumusețea cuviincioasă a dumnezeieștilor învățături (dogme), am făcut lepădarea cea de cuviință a unor astfel de orânduiri, spre zidirea și ferirea de primejdie (asigurarea) a preacreștineștii turme, nici într-un chip judecând a pune în rând cu învățătura curată (autentică) și (întregă) desăvârșită a apostolilor născocirile mincinoasei vorbiri eretice.,</p> <p>Pecetluim însă (întărim) și pe toate celelalte canoane care au fost așezate de către sfinții și fericiții noștri părinți, și adică ale celor trei sute optsprezece sfinți părinți care s-au întrunit la Niceea și ale celor de la Ancira, încă și ale celor de la Neocezareea, precum și a celor de la Gangra; iar lângă acestea și (cele) ale celor de la Antiohia Siriei, dar și ale celor din Laodiceea Frigiei, încă și ale celor o sută cincizeci care s-au adunat în această de Dumnezeu păzită și împăratească cetate și ale celor două sute care s-au întrunit mai demult în cetatea de căpetenie (metropolă) a Efesenilor, și ale celor șase sute treizeci de sfinți și fericiți părinți din Calcedon, de asemenea și ale celor din Sardica și încă și ale celor din Cartagina, apoi încă și a celor ce de curând s-au adunat în această de Dumnezeu păzită și împăratească cetate în vremea lui Nectarie, înaintestătătorul acestei cetăți împărătești, și ale lui Teofil care a fost arhiepiscop al Alexandriei, și ale lui Dionisie care a fost arhiepiscop al mării cetăți a Alexandriei, dar și ale lui Petru, care a fost (arhiepiscop) al Alexandriei și martirul, și ale lui Grigorie, care a fost episcop al Neocezareei și de minuni făcătorul (Taumaturgul), ale lui Atanasie, arhiepiscopul Alexandriei, ale lui Vasilie arhiepiscopul Cezareei Capadociei, ale lui Grigorie episcopul Nyssei, ale lui Grigorie Teologul, ale lui Amfilohie al Iconiei și ale lui Timotei, care a fost mai demult arhiepiscop al Alexandriei, și ale lui Teofil, arhiepiscopul aceleiași mari cetăți a Alexandrinilor, ale lui Chirii arhiepiscopul Alexandriei și ale lui Ghenadie, care a fost patriarh al acestei de Dumnezeu păzite și împărătești cetăți, dar încă și canonul așezat de către Ciprian, care a fost arhiepiscop al țării Africanilor și martir, și de către sinodul ținut sub el, care canon a avut tărie (a fost în vigoare) în locurile înaintestătătorilor pomeniți mai înainte (menționați) și numai după obiceiul predanitat lor. și nimănu-i să nu-i fie îngăduit a strica cele mai înainte arătate canoane sau a le lepăda (abroga) sau a primi în afară de cele de față stabilite (arătate) alte canoane, mincinos intitulate de către unii care le-au alcătuit și care au încercat să precupețească adevărul.</p> <p>Iar dacă cineva s-ar prinde înnoind vreun canon din cele zise sau în-</p>	85 ap.; 1 sin. IV ec; 1 sin. VII ec; 1 Cartag.; 10 sin. I-II

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
		cercând a-l surpa, să fie învinuit, primindu-și osânda precum rânduiește un asemenea canon împotriva căruia a greșit și prin aceasta se vindecă de ceea ce a greșit.	

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
3 Trul.	CEI CĂSĂTORIȚI DE DOUĂ ORI NU POT FI CLERICI	<p>De vreme ce binecredinciosul și de Hristos iubitorul nostru împărat a grăit (s-a adresat) acestui sfânt și ecumenic sinod, ca cei ce se numără în cler și cei care împărtășesc altora cele dumnezeiești să se arate curați și slujitori neprihăniți și vrednici de jertfa cea duhovnicească a marelui Dumnezeu, carele este și Jertfă, și Arhiereu, și să curățească cele necurate (prihănite) care îi apasă pe aceștia din nunți nelegiuite. Pe lângă aceasta, pentru că cei (delegați) ai preasfintei Biserici a Romanilor au propus să se ție canonul asprimii, iar cei de sub (stăpânirea) scaunul acesta al de Dumnezeu păzitei și împărătești cetăți (au propus să se țină) canonul dragostei de oameni (omeniei) și al înțelegerii (compasiunii), noi le-am împreunat părintește cu iubire de Dumnezeu pe amândouă, ca să nu lăsăm nici ca blândețea să fie îngăduitoare (tolerantă, slabă) și nici ca asprimea (severitatea) să fie neomenoasă (crudă, rigidă), și mai ales când, din neștiință, greșeala s-a întins la o mulțime destul de mare de bărbați. Socotim (hotărâm) așadar împreună că cei ce s-au încurcat două căsătorii și care până la cincisprezece ale trecutei luni ianuarie din al patrulea idiction trecut al anului 6199 (an 691) au fost robiți păcatului și nu au vrut a se curați de acesta să fie supuși caterisirii canonice.</p> <p>Iar cei ce au căzut în păcatul acesta al căsătoriei a doua (bigamiei), dar înainte de această cercetare a noastră au cunoscut ceea ce este folositor și au tăiat răul de la ei înșiși și au alungat departe această străină și nelegiuită împreunare, sau cei ale căror femei din a doua căsătorie au decedat, sau și acei care au căutat să se întoarcă, învățând din nou înțelepciunea și părăsind repede nelegiuirile lor de mai înainte, fie că ar fi fost presbiter sau diacon - i s-a părut sinodului că aceștia să înceteze de la orice slujire sau lucrare preoțească și să fie supuși pentru un oarecare timp la cercetări (epitimii), dar să aibă parte (să se împărtășească) de cinstea scaunului și a stării lor, îndestulându-se cu înainte șederea și plângând înaintea Domnului, ca să le ierte lor nelegiuirea cea din neștiință, caci este fără de cale (necuviincios) să binecuvânteze pe altul cel care este dator să-și vindece propriile sale răni.</p> <p>Iar cei legați de o singură soție, dacă cea luată a fost văduvă, de asemenea și cei ce după hirotonie au trăit într-o singură căsătorie nelegiuită, adică presbiterii și diaconii și ipodiaconii, oprindu-i pentru puțin timp de la sfânta slujbă și certându-i (supunându-i epitimiilor), îndată să fie puși din nou (reașezați) în treptele lor proprii, dar în nici un caz înaintându-i la o treaptă mai înaltă - se înțelege însă că după ce aceștia s-au dezlegat de însoțirea nelegiuită.</p> <p>Iar le-am statornicit cu privire la cei ce au fost găsiți în mai înaintele arătate greșeli (căderi), după cum s-a zis, până la cincisprezece ale lunii ianuarie a indictionului al patrulea, și numai în privința fețelor preoțești orânduind noi (hotărând) de acum înainte și înnoind canonul care rânduieste ca cel care s-a legat cu două căsătorii (nunți) după botez sau care a luat concubină (țiiitoare) să nu poată fi episcop, sau presbiter, sau diacon, sau peste tot orice altceva din catalogul stării preoțești (clericale); de asemenea, și cel ce a luat văduvă sau lepădată sau desfrânată, sau sclavă, sau vreuna dintre cele de pe scenă (actriță) să nu poată fi episcop, sau presbiter, sau</p>	17, 18 ap.; 26 Trul.; 12, 27 Vasile cel Mare

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
		diacon sau peste tot orice din catalogul stării preoțești (din rândul clerului).	
4 Trul.	PĂCĂTUIREA CU FEMEII ÎNCHINATE ESTE IEROSILIE	Dacă vreun episcop sau presbiter, sau diacon sau ipodiaton, sau citeț sau cântăreț, sau ostiar (ușier, portar) s-ar amesteca (împreună) cu o femeie închinată (afierosită), consacrată (dedicată) lui Dumnezeu, să se caterisească, ca unul care a stricat pe mireasa lui Hristos, iar dacă ar fi laic, să se afurisească.	25 ap.; 9 sin. I ec; 16 sin. IV ec; 21, 40, 44, 45 Trul; 19 Anc.; 9 Neocez.; 6, 44 Cartag.; 3, 6, 18, 19, 20, 32, 60 Vasile cel Mare
5 Trul.	ÎN CASELE CLERICILOR SĂ NU STEA FEMEII CARE DAU DE BĂNUIT	Nici unul dintre cei din catalogul clerului să nu-și ia (dobândească, țină) femele sau slujitoare, în afara acelor care se află trecute în canon ca fețe fără bănuială (care nu dau de bănuie), ținându-și (păstrându-și) prin aceasta neprihănirea sa. Iar dacă cineva calcă cele orânduite (hotărâte) de noi, să se caterisească. Același lucru să-l păzească (să-l observe) și eunucii (scopiții castrații), purtând grijă (preocupându-se) de a lor neprihănire; iar cei ce o calcă (hotărârea aceasta), dacă ar fi clerici, să se caterisească, iar dacă ar fi laici, să se afurisească.	5, 21, 22, 23, 24, 26 ap.; 1, 3 sin. I ec; 12, 13 Trul; 18, 22 sin. VII ec.; 19 Anc; 3, 4, 25, 38, 70 Cartag.; 88 Vasile cel Mare
6 Trul.	CĂSĂTORIA DUPĂ HIROTONIE ESTE OPRITĂ	De vreme ce s-a zis în canoanele apostolice că dintre cei care au fost înaintați (introduși) în cler necăsătoriți, numai citeții și cântăreții să se căsătorească (se pot căsători), (can. 26 ap.), și noi păzind (observând) acest lucru (această hotărâre), orânduim ca de acum înainte, în nici un chip ipodiatonul, sau diaconul, sau presbiterul să nu aibă îngăduință a încheia (să-și încheie) însoțire de căsătorie după hirotonia lui. Iar cine ar îndrăzni să facă acest lucru să se caterisească. Dacă însă ar voi cineva dintre cei ce urmează a intra în cler să se lege cu o femeie prin căsătorie după lege (legală), să facă acest lucru înainte de hirotonia într-un ipodiaton, sau într-un diacon, sau într-un presbiter.	5, 26, 51 ap.; 14 sin. IV ec; 3, 13, 21, 30 Trul; 10 Anc.; 1 Neocez.; 16 Cartag.; 69 Vasile cel Mare

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
7 Trul.	TREPTELE HIROTONIEI STABILESC TREPTELE IERARHIEI BISERICESTI	<p>De vreme ce am aflat ca în unele Biserici se găsesc diaconi care au dregătorii bisericești și din această pricină, unii dintre ei purtându-se cu îngâmfare și cu samavolnicie (după bunul plac) - (făcând uz de aroganță și de independență), șed înaintea presbiterilor, orânduim (hotărâm), ca diaconul, chiar dacă s-ar găsi în vreo vrednicie (slujbă, demnitate), adică în orice fel de dregătorie bisericească, unul ca acesta să nu șadă înaintea presbiterului, fără dacă ținând locul feței (persoanei) patriarhului sau a mitropolitului său (propriu), s-ar găsi în altă cetate pentru vreo treabă (cauză) de căpetenie, căci atunci i se va da cinstea ca unuia ce ține locul aceluia.</p> <p>Iar dacă va îndrăzni cineva, purtându-se cu (folosind) cutezanță tiranică (despotică), să săvârșească una ca aceasta, unul ca acela, coborându-se din treapta sa proprie, sa fie cel din urmă dintre toți cei din starea în care se numără el în Biserica sa, pentru că potrivit învățaturii ce se află la Sfântul Evanghelist Luca, așezată ca de însuși Domnul și Dumnezeuul nostru, Domnul nostru ne povățuiește să nu ne bucurăm de șederile în frunte. Căci a spus celor chemați o pildă ca aceasta: Când ești chemat de cineva la nuntă, să nu te așezi la locul cel mai de frunte, ca nu cumva unul mai de cinste decât tine sa se afle poftit și el de acela, și venind cel ce te-a chemat pe tine și pe el, să-ți zică ție: dă-i locul acestuia, și atunci să începi cu rușine să iei (să ții) locul cel mai din urmă. Ci când ești chemat, așaza-te la locul cel mai de pe urmă, ca atunci când ar veni cel ce te-a chemat, să-ți zică ție: prietene, urcă-te mai sus; atunci îți va fi ție cinste în fața tuturor celor ce șed împreună cu tine, pentru că tot cel ce se înalță pe sine se va smeri, iar cel ce se smerește pe sine se va înălța. (Lc. 14, 8-11). Același lucru să se țină însă și în celelalte stări sfințite (trepte clericale), pentru că cunoaștem că decât vredniciile (demnitățile, dregătoriile) cele lumești sunt mai presus cele duhovnicești.</p>	18 sin. I ec; 16 Trul.; 20 Laod.
8 Trul.	SINODUL MITROPOLIEI SĂ SE ȚINĂ CEL PUȚIN O DATĂ PE AN	<p>Voind și noi a ține întru toate cele așezate de către sfinții noștri părinți, înnoim și canonul care rânduește sa se țină în fiecare an sinoade ale episcopilor din fiecare eparhie (mitropolie), acolo (localitatea) unde ar socoti episcopul mitropoliei (c. 19 IV ec). Insa de vreme ce, pentru năvălirile barbarilor, precum și pentru alte pricini (cauze) care s-au abătut (au survenit, ivit, iscat), este cu neputința ca întâistătătorii bisericilor să poată face sinoade de două ori pe an, i s-a părut (sinodului) că în orice chip, pentru treburile (chestiunile) bisericești, care de bună seamă se vor ivi, o dată pe an să se ție în fiecare eparhie (mitropolie) sinodul episcopilor mai înainte arătați (în timpul), de la sfânta sărbătoare a Paștilor și până la sfârșitul lunii lui octombrie a fiecărui an, în localitatea pe care o va socoti, după cum s-a zis, episcopul mitropoliei (mitropolitul); iar episcopii care nu ar veni (la sinod), aflându-se în cetățile lor, și în acelea petrecând în stare de sănătate și slobozi (liberi) de orice treabă de neînlăturat (inevitabilă) și strâmtorătoare (presantă), să fie muștrați frățește (can. 19 IV ec.).</p>	37 ap.; 5 sin. I ec; 19 sin. IV ec; 6 sin. VII ec; 20 Antioh.; 95 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
9 Trul.	CLERICII SE OPRESC A FACE NEGOT CU BĂUTURI	Nici unui cleric să nu-i fie îngăduit să aibă sălaş pentru îndeletnicire cârciumărcască (prăvălie, cârciumă). Pentru că, dacă unuia ca acesta nu i s-a îngăduit a intra în cârciumă, cu cât mai vârtos (nu-i este îngăduit) să slujească altora în aceasta și să se apuce de ceea ce nu-i lui îngăduit (nu-i este îngăduit) iar dacă ar face ceva de acest fel, ori să înceteze, ori să se caterisească.	54 ap., 24 Laod., 40 Cartag.
10 Trul.	CLERICII SE OPRESC A LUA DOBÂNDĂ SAU CAMĂTĂ	Episcopul, sau presbiterul, sau diaconul, luând camătă sau așa-numitele sutimi (procente), ori să înceteze, ori să se caterisească.	44 ap.; 17 sin. I ec; 19 sin. VII ec.; 4 Laod.; 5, 16 Cartag.; 2, 14 Vasile cel Mare; 3 Grig. Neocez. (Taumaturgul); 6 Grig. Nyssa
11 Trul.	CREȘTINII SĂ NU AIBĂ ÎMPĂRTĂȘIRE CU IUDEII	Nici unul dintre cei numărați în starea preotească, sau (vreun) laic să nu mănânce azimile cele de la iudei sau să se însoțească (întovărășească) cu aceștia, sau să-i cheme la boli și să ia doctorii de la ei, și nicidecum să se scalde cu aceștia în băi. Iar dacă cineva s-ar încumeta (s-ar apuca) să facă una ca aceasta, dacă ar fi cleric, să se caterisească, iar dacă ar fi laic, să se afurisească.	7, 64, 70, 71 ap.; 1 Antioh.; 29, 37, 38 Laod.; 51, 73, 106 Cartag.
12 Trul.	EPISCOPII SĂ NU VIEȚUIASCĂ ÎMPREUNĂ CU SOȚIILE LOR	Încă si acest lucru a venit la cunoștința noastră, că în Africa și în Libia și în alte locuri, preaiubitii de Dumnezeu întâistătorii (episcopii) de acolo nu se feresc de a viețui împreună cu propriile lor soții, chiar și după hirotonia care a venit (s-a săvârșit) asupra lor, punând (prilejuind) poticnire și sminteală popoarelor (creștinilor). Așadar, mare fiind râvna noastră ca toate să se facă spre folosul turmelor celor de sub mâna noastră, ni s-a părut ca în nici un chip să nu se întâmple de acum înainte un lucru ca acesta. Iar lucrul acesta îl spunem nu pentru răsturnarea (abrogarea) sau surparea celor ce au fost legiuite apostolește, ci purtând grija mântuirii și a propășirii spre mai bine a popoarelor și pentru a nu se da (prilej) de vreo prihană împotriva stării preotești. Căci zice dumnezeiescul apostol: toate spre mărirea (slava) lui Dumnezeu să le faceți; fiți nevătămători (fără sminteală) și iudeilor și păgânilor (elinilor) și Bisericii lui Dumnezeu, precum și eu plac tuturor (le fac pe plac, pe toți îi mulțumesc) necăutând folosul meu, ci pe acela al celor mulți, ca să se mântuiască; faceți-vă următori ai mei, precum și eu al lui Hristos (I Cor. 10,31-32; 11, 1). Iar dacă s-ar prinde cineva făcând un lucru ca acesta (adică ceea ce oprește canonul), să se caterisească.	5, 51 ap.; 3 sin. I ec; 30, 48 Trul.; 3, 4, 25, 60 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
13 Trul.	CLERUL INFERIOR SE APĂRĂ DE CELIBAT	<p>De vreme ce am cunoscut că în Biserica romanilor s-a predanisit (transmis) în chip (calitate) de canon (cu putere de canon) că cei ce vor să se învrednicească de hirotonia întru diacon sau întru presbiter să dea mărturie (declarație) că nu se împreună mai mult cu soțiile lor, noi, urmând vechiul canon al acriviei (desăvârșirii), cumpătații și buneii rânduieli apostolice, căsătoriile cele după legi ale bărbaților sfințiți (ale clericilor) vrem să aibă tărie și de acum înainte, în nici un chip desfăcând legătura cu soțiile lor, nici lipsindu-i pe aceștia de însoțirea (unirea) întreolaltă (unuia cu altul) la timpul convenit.</p> <p>Drept aceea, de s-ar afla cineva vrednic pentru hirotonie întru ipodiacon sau întru diacon, sau întru presbiter, acesta viețuind împreună cu soția cea după lege, în nici un chip să fie oprit de la urcarea la o astfel de treaptă, nici cumva să i se ceară în timpul hirotoniei să mărturisească ca se va depărta (reține) de la însoțirea legală cu propria sa soție, pentru ca să nu fim siliți a ocări de aici (din această pricină) căsătoria (nunta) cea legiuită (rânduită) de Dumnezeu și cea binecuvântată prin ființa sa de față (prezența sa); căci glasul Evangheliei strigă: ceea ce Dumnezeu a împreunat (împerecheat), omul să nu despartă (Mt. 19, 6); și al (glasul) Apostolului care învață: cinstita este nunta și patul nespurcat (Evr. 13, 4) și: legatu-te-ai cu femeia? nu căuta dezlegare (I Cor. 7, 27). Mai știm că și cei ce s-au adunat în Cartagina, punând grijă pentru curăția vieții slujitorilor (de cele sfinte), au zis că ipodiaconii care ating sfintele taine și diaconii și presbiterii, la anumite soroace, să se înfrâneze (abțină) de la cele ce eu care viețuiesc împreună. Pentru aceea și noi să păzim la fel cele care s-au predaniisit prin Apostoli și care s-au ținut chiar și din vechime, cunoscând vremea fiecărui lucru și mai ales a postului și a rugăciunii. Căci se cuvine ca cei care se apropie de altar în timpul săvârșirii celor sfinte să fie înfrânați întru toate, ca să poată dobândi ceea ce cu inimă curată (în mod simplu, deschis) cer de la Dumnezeu.</p> <p>Iar dacă cineva, lucrând (procedând) împotriva canoanelor apostolice, ar îndrăzni să lipsească de legătură și însoțire cu femeie legiuită pe careva dintre cei sfințiți (clerici) - zicem adică dintre presbiteri sau diaconi sau ipodiaconi să se caterisească. Așijderea și dacă vreun presbiter sau diacon alungă pe soția sa sub cuvânt (pretext) de evlavie, să se afurisească, iar stăruind (persistând), să se caterisească (can. 5 ap.).</p>	5, 17, 26, 51 ap.; 3 sin. I ec.; 14 sin. IV ec.; 5, 6, 30 Trul.; 18 sin. VII ec.; 19 Anc.; 1, 8 Neocez.; 4 Gang.; 3, 4, 25, 38, 70 Cartag.; 12, 27, 88 Vasile cel Mare
14 Trul.	VÂRSTA CANONICĂ A HIROTONIEI PREOȚILOR ȘI DIACONILOR	<p>Canonul sfinților și de Dumnezeu purtătorilor părinților noștri să aibă tărie și în aceea ca să nu se hirotonească presbiter înainte de treizeci de ani, chiar dacă ar fi om cu totul vrednic, ci să aștepte. Căci Iisus Hristos Domnul s-a botezat în al treizecilea an și a început să învețe: la fel nici diacon înainte de douăzeci și cinci de ani, sau diaconiță înainte de patruzeci de ani să nu se hirotonească (hirotesească).</p>	15 sin. IV ec.; 15 Trul.; 11 Neocez.,; 16 Cartag.
15 Trul.	VÂRSTA CANONICĂ A IPODIACONILOR	<p>Ipodiacon să se hirotonească nu mai mic de douăzeci de ani; iar dacă cineva dintre cei din orice stare (treaptă) clericală ar fi hirotonit în afara anilor rânduiți (fără a avea anii rânduiți), să se caterisească.</p>	15 sin. IV ec.; 14 Trul.; 11 Neocez.; 16 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
16 Trul.	FELUL, NUMĂRUL ȘI SLUJBA DIACONILOR	<p>De vreme ce Cartea Faptelor predanisește că șapte diaconi au fost așezați (instituiți) de către Apostoli, iar cei (părinții) de la sinodul din Neocezarea, în canoanele așezate de dânșii, astfel au trecut (au pus) în chip lămurit: „după canon, trebuie să fie șapte diaconi oricât de mare ar fi cetatea; să se încredințeze (oricine) despre aceasta din Cartea Faptelor" - noi potrivit cugetul părinților la spusa apostolică, am aflat că cuvântul lor nu era despre bărbații care slujeau tainelor, ci despre slujire (servirea) la trebuințele meselor, Cartea Faptelor astfel spunând: În zilele acelea, înmulțindu-se ucenicii, s-a făcut cârtire din partea eliniștilor împotriva evreilor, că erau trecute cu vederea văduvele lor la slujirea cea de toate zilele (la împărțirea ajutoarelor). Așadar, cei doisprezece, chemând mulțimea învățăceilor, au zis: nu este după cuviință (potrivit) ca noi, părăsind cuvântul lui Dumnezeu, să slujim meselor. Drept aceea, căutați, fraților, dintre voi șapte bărbați cu bună mărturie, plini de Duh Sfânt și de înțelepciune, pe care să-i rânduim (așezăm) la trebuința aceasta; iar noi vom stărui în rugăciune și în slujirea cuvântului. Și a plăcut cuvântul înaintea întregii mulțimi, și au ales pe Ștefan, bărbat plin de credință și de Duh Sfânt, și pe Filip, și pe Prohor, și pe Nicanor, și pe Timon, și pe Parmena, și pe Nicolae prozelitul din Antiohia, pe care i-au pus înaintea Apostolilor (Fapte 6, 1-6). Tâlcuind acestea, dascălul (învățătorul) Bisericii, Ioan Gură de Aur, astfel grăiește: e vrednic de a se minuna (de admirat), cum de nu s-a dezbinat mulțimea la alegerea bărbaților (acestora), cum de nu au fost înfrunțați (dezaprobați) apostolii de către ei. Apoi este necesar a ști oare ce fel de vrednicie aveau aceștia și ce fel de hirotonie au primit? Oare pe aceea a diaconilor? Dar acest lucru nici nu este în Biserici. Sau este oare aceasta rânduirea (instituirea) presbiterilor? Dar atunci încă nu era nici un episcop, ci numai apostolii. Drept aceea, socotesc că nici numele diaconilor, nici al preoților nu era cunoscut și arătat.</p> <p>Așadar, pe temeiul acestora, potrivit învățaturii tâlcuite mai înainte, facem cunoscut (învățăm) și noi că cei șapte diaconi pomeniți mai sus nu trebuie să fie socotiți ca slujitori la taine, ci că aceștia sunt cei cărora li s-a încredințat purtarea de grijă a trebuinței obștești a celor adunați atunci: ei ni s-au făcut nouă, măcar prin aceasta, pildă de dragoste de oameni (filantropie) și de râvnă față de cei lipsiți.</p>	18 sin. I ec; 7 Trul.; 15 Neocez.; 20 Laod.)
17 Trul.	CLERICII SĂ NU FIE PRIMIȚI ÎN EPARHIE STRĂINĂ FĂRĂ CARTE CANONICA	<p>De vreme ce clericii feluritelor Biserici, părăsind Bisericile lor, în care au fost hirotoniți, au alergat la alți episcopi și au fost așezați în Biserici străine fără încuviințarea (învoirea) episcopului propriu, iar prin aceasta se întâmplă ca ei să ajungă (devină) nesupuși - orânduim ca, de la luna ianuarie a indictionului al 4-lea trecut, nici unul dintre toți clericii, chiar în orice treaptă s-ar găsi, să nu aibă îngăduință să fie rânduți în altă Biserică fără scrisoare (zapis) de slobozenie (carte de iertăciune, scrisoare canonică de demitere) a propriului său episcop, pentru ca cel ce nu ar păzi (observa) acest lucru de acum înainte, ci ar aduce rușine asupra celui care i-a "dat hirotonia (l-a hirotonit), să fie caterisit și el, și cel care fără chibzuială l-a primit pe el.</p>	12,15, 32, 33 ap.; 15,16 sin. I ec; 5, 6, 10, 11, 13, 20, 23 sin. IVec; 3,18 Trul; 3, 6 Antioh.; 41, 42 Laod.; 15, 16, 19 Sard.; 23,106 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
18 Trul.	NUMAI SILA IARTĂ PĂRĂSIREA BISERICILOR DE CĂTRE CLERICI	Poruncim ca clericii care, sub cuvânt de năvălire barbară, sau care din vreo altă împrejurare s-au mutat (au emigrat), când va înceta pentru ei starea (pricina, cauza respectivă) sau năvălirile barbarilor pentru care au făcut retragerea (din pricina căroră s-au refugiat), de îndată să se întoarcă la Bisericile proprii și să nu le părăsească timp îndelungat fără pricină. Iar dacă cineva nu se poartă după canonul de față, să se afurisească până când s-ar reîntoarce la Biserica sa. Același lucru să se facă și episcopului care îl ține (reține) pe el.	15 ap.; 15,16 sin. I ec; 5,10, 20, 23 sin. IV ec; 17 Trul; 15 sin. VII ec; 3 Antioh.; 15,16, 19 Sard.
19 Trul.	CLERUL ESTE DATOR SĂ PREDICE ȘI SĂ CATEHIZEZE	Se cuvine ca înaintestătătorii Bisericilor să învețe în fiecare zi, și cu deosebire în duminici, întregul cler și popor, cuvintele drepte credințe, culegând din Scriptura dumnezeiască înțeleșurile și judecățile adevărurilor și să nu treacă (depășească) hotarele cele ce și sunt puse, sau predania de Dumnezeu purtătorilor părinți. Dar și dacă s-ar dezbate vreun cuvânt din Scriptura, pe acesta să nu-l tâlcuiască (interpreteze) altfel decât au arătat (expus) luminătorii și dascălii Bisericilor prin scrierile lor proprii și mai vărtos întru acestea să se mulțumească, decât alcătuiind cuvântări proprii, că nu cumva să ajungă (în situația) ca fiind neiscușiți (nedestoinici) pentru aceasta, să se abată de la ceea ce se cuvine (adică să greșească). Pentru că popoarele prin învățătura pomeniților părinți au ajuns la cunoștința celor vrednice și de dorit, precum și a celor nefolositoare și de lepădat, să-și potrivească viața spre mai bine și să nu fie cuprinși de patima neștiinței, ci luând aminte la învățătură, se feresc pe ei ca să nu pățească ceva rău și, de frica pedepselor care au să vie, își lucrează loruși mântuirea.	58 ap.; 2 sin. I ec; 19 Laod.; 11 Sard.; 71, 121, 123 Cartag.
20 Trul.	EPISCOPUL ESTE OPRIT SĂ PROPOVĂDUIASCĂ ÎN EPARHIE STRĂINĂ	Să nu fie îngăduit episcopului să învețe în chip obștesc (în mod public) în altă cetate care nu ține de el (nu este sub jurisdicția sa); iar de s-ar prinde cineva făcând acest lucru, să înceteze de la episcopie; să săvârșească (lucreze) însă cele ale presbiterului.	14, 36, 85 ap.; 8, 15 sin. I ec; 2 sin. II ec; 8, 20 sin. II ec; 29 sin. IV ec; 18 Anc; 13, 22 Antioh.; 3, 11,12 Sard.
21 Trul.	POCĂINȚA ȘI REPRIMIREA CELOR CATERISIȚI	Cei ce s-au făcut vinovați de grele fărădelegi (infracțiuni) canonice și din pricina aceasta au fost supuși caterisirii desăvârșite și pentru totdeauna (perpetue), și dați (împinși) în starea (locul) laicilor, dacă însă de bunăvoie pornind spre întoarcere (pocăință) leapădă păcatul pentru care au căzut din har și se fac pe ei cu desăvârșire străini de acela, atunci să se tundă în chipul clerului. Iar dacă nu vor alege de bunăvoie aceasta, atunci să-și lase părul să crească întocma ca laicii, ca cei ce au prețuit mai mult petrecerea în lume decât viața cea cerească (au preferat vieții cerești, petrecerea în lume).	5, 62, 81, 83 ap.; 9, 12 sin. I ec; 9 sin. III ec; 7 sin. IV ec; 9 Neocez.; 36 Cartag.; 16 sin. I-II; 3, 70 Vasile cel Mare; 3 Chiril Alex.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
22 Trul.	OSÂNDA HIROTONIEI SIMONIACE	Poruncim ca cei ce au fost hirotoniți pe bani, iar nu după ispitire și după alegerea vieții (cele preoțești), fie episcopi, fie orice altfel de clerici, să se caterisească: dar și cei ce i-au hirotonit.	29 ap.; 2 sin. IV ec; 23 Trul.; 4, 5, 15, 19 sin. VII ec; 2 Sard.; 90 Vasile cel Mare; Epistola pastorală a lui Ghenadie; Epistola pastorală a lui Tarasie
23 Trul.	OSÂNDA CUMINECĂRII SIMONIACE	(S-a orânduit) ca nici unul, fie dintre episcopi, fie dintre presbiteri sau diaconi, împărtășind cu preacurata cuminecătură, să nu ceară de la cel care se împărtășește bani sau ceva asemănător pentru o astfel de împărtășire. Căci nici harul nu se poate vinde și nici sfințenia Duhului nu o împărtășim (dăm) pentru bani, ci ea trebuie dată fără viclenie, celor vrednici de darul (acesta). Iar dacă s-ar vădi cineva dintre cei ce se numără în cler cerând ceva de orice fel celui pe care îl împărtășesc cu preacurata cuminecătură, să se caterisească ca un râvnitor al rătăcirii și al răutății lui Simon.	4, 29 ap.; 2 sin. IV ec.; 22 Trul.; 4, 5 sin. VII ec.
24 Trul.	CLERICII ȘI MONAHII SA NU IA PARTE LA SPECTACOLE NEPOTRIVITE CU STAREA LOR	Să nu fie îngăduit cuiva dintre cei ce se numără în starea preoțească sau dintre monahi să meargă la alergările de cai (hipodrom) sau să fie de față (să ia parte) la jocurile de teatru (arene publice). Dar de s-ar și chema vreun cleric la nuntă, când ar începe jocurile cele pentru amăgire (necuviincioase), să se scoale și îndată să se îndepărteze, astfel poruncindu-ne nouă învățătura părinților. Iar dacă s-ar prinde cineva asupra acestui fapt, sau să înceteze, sau să se caterisească.	51, 62, 65 Trul; 54 Laod.; 15, 45, 63 Cartag.
25 Trul.	JURISDICȚIA BISERICESCA SE PRESCRIE DUPA 30 ANI DE NEEXERCITARE	Împreună cu altele, înnoim și canonul care rânduieste (poruncește) ca parohiile cele de la țară (de pe câmp) sau de prin sate, ale fiecărei Biserici (episcopii), să rămână nestrămutate la episcopii care le țin, și mai ales dacă, stăpânindu-le (deținându-le) pe ele fără silă, le-au cârmuit timp de treizeci de ani. Iar dacă în cuprinsul (înăuntrul) celor treizeci de ani s-a născut sau s-ar naște vreo neînțelegere asupra lor, să fie îngăduit celor ce spun că sunt nedreptățiți să facă pâră (să introducă acțiune) despre acest lucru la sinodul eparhiei (mitropoliei).	17 sin. IV ec

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
26 Trul.	OSÂNDA PREOTULUI CĂSĂTORIT ÎN MOD NELEGIUIT	Presbiterul care din neștiință s-a încurcat într-o căsătorie nelegiuită (ilegală) să-și păstreze scaunul, după cele ce ne-au fost legiuite nouă de către sfântul canon, dar să fie ținut departe (să se oprească) de celelalte lucrări, pentru că destulă îi este iertarea unuia ca acesta. Insa este fără de cale să binecuvânteze pe altul cel care este dator să-și vindece propriile sale răni; căci binecuvântarea este împărțășirea sfințeniei iar cel ce pe aceasta nu o are din pricina greșelii celei din neștiință, cum o va împărțășii altuia? Așadar, nici în chip obștesc (în mod public) nici osebit (aparte, în particular) să nu binecuvânteze, nici trupul Domnului să nu-l împărțășească altora, nici sa nu facă o altă slujbă (nici să nu officieze altceva), ci îndestulându-se (mulțumindu-se) cu înaintesederea, să plângă înaintea Domnului, ca să-i ierte lui nelegiuirea cea din neștiință. Căci este învederat că o astfel de nuntă nelegiuită se va desface și că nicidecum bărbatul nu va avea parte de viață cu aceea pentru care s-a lipsit de sfânta lucrare (slujire).	17 ap.; 14 sin. IV ec; 3, 6, 21 Trul; 9 Neocez.; 27 Vasile cel Mare
27 Trul.	OBLIGAȚIA DE A PURTA HAINE CLERICALE	Nici unul dintre cei ce se numără în cler să nu se îmbrace cu haină nepotrivită, nici petrecând în cetate, nici în cale mergând, ci să întrebuițeze îmbrăcămințile care și sunt rânduite (destinate) pentru cei ce se numără în cler. Iar dacă cineva ar face un lucru ca acesta, să se afurisească pe o săptămână.	16 sin. VII ec; 12, 21 Gang.
28 Trul.	SĂ NU SE AMESTECE VINUL EUHARISTIC CU MUST DE STRUGURI	De vreme ce am aflat că în felurite Biserici, după ce se aduc struguri la altar, potrivit unui oarecare obicei care se ține (este în vigoare), slujitorii celor sfinte îi împreună pe aceștia cu jertfa cea fără de sânge a cuminecăturii (a aducerii înainte), iar astfel le împart pe amândouă poporului am chibzuit împreună ca să nu mai facă lucrul acesta vreunul dintre cei sfințiți (clerici), ci, spre zidirea vieții și spre iertarea păcatelor, poporul să fie împărțășit (să i se dea poporului) numai cu (prosforă) cuminecătură. Iar aducerea strugurilor să fie socotită ca o pârgă, și preoții binecuvântând-o osebit (aparte) să o dea celor ce o cer pe aceasta, spre mulțumire dăătorului rodurilor prin care trupurile noastre cresc și se hrănesc după orânduirea bisericească. Dacă, așadar, vreun cleric ar face împotriva celor poruncite (rânduite), să se caterisească.	3, 4 ap.; 32 Trul.; 37 Cartag.
29 Trul.	POSTUL MARE SĂ FIE ȚINUT ÎN ÎNTREGIME	Canonul celor din Cartagina rânduieste ca sfintele altarului să nu se săvârșească decât de către oameni care postesc, în afara (cu excepția) unei zile din an în care se săvârșește cina domnească folosind de bună seamă atunci, acei dumnezeiești părinți, un astfel de pogorământ, pentru oarecare pricini (covenite condiții) folositoare bisericii în unele locuri (pe alocuri). Dar pe noi nimic nu ne îndeamnă (determină) să părăsim asprimea și, urmând predaniilor apostolice și părintești, orânduim că nu se cuvina a se dezlega joia ultimei săptămâni din Patruzecime și a necinști (astfel) întreaga Patruzecime.	69 ap.; 89 Trul.; 60 Laod.; 41-47 Cartag.; 16 Tim. Alex.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
30 Trul.	CELIBATUL PREOȚILOR DIN PĂRȚILE BARBARE	Vrând noi ca toate să se facă spre zidirea Bisericii, am judecat să-i luam cu pogorământ (am socotit să-i tratăm cu pogorământ) și pe preoții Bisericii barbare (din părțile barbare); așa că (încât), dacă ei cugetă că se cade să treacă peste (să nesocotească) canonul apostolic cel care (spune) că sub cuvânt de evlavie să nu alungi propria soție și să facă peste (mai mult decât) cele ce s-au orânduit, iar din această pricină, înțelegându-se cu propriile lor soții, se îndepărtează (se rețin) de la împreunarea întreolaltă, orânduim ca în nici un chip să nu viețuiască împreună cu acelea, ca în felul acesta să ne arate dovada desăvârșită a făgăduinței lor. Dar aceasta le-am făgăduit-o (conceso) lor nu pentru altceva, ci numai pentru îngustimea judecății lor, și pentru înstrăinarea și nestatornicia obiceiurilor lor (moravurilor lor).	5 ap.; 3 sin. I ec; 12, 13, 48 Trul; 1, 4, 9, 10 Gang.; 4 Cartag.
31 Trul.	ÎN PARACLISE PARTICULARE SE POATE SLUJI NUMAI CU APROBAREA EPISCOPULUI	Orânduim ca clericii care liturghisesc sau botează în paraclice care se găsesc înăuntrul caselor, să facă aceasta cu învoirea episcopului din locul acela, așa că (încât), dacă vreun cleric nu va păzi acest lucru în felul acesta (așa), să se caterisească.	31 ap.; 18 sin. IV ec; 34, 59 Trul; 7, 10 sin. VII ec; 6 Gang.; 5 Antioh.; 58 Laod.; 12 sin. I- II; 10 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
32 Trul.	LA SFÂNTA JERTFĂ VINUL SE AMESTECĂ CU APĂ	<p>De vreme ce a venit la cunoștința noastră că în țara armenilor cei ce săvârșesc Jertfa cea nesângeroasă aduc la sfânta masă numai vin, neamestecându-l pe acesta cu apă, întemeindu-se ei pe dascălul (învățătorul) Bisericii, Ioan Gură de Aur, care, prin tâlcuirea la Evanghelia lui Matei, spune acestea: „Din care pricină oare, înviind (Iisus), nu a băut apă, ci vin". Aceasta a făcut-o smulgând din rădăcină o altă erezie vătămătoare, căci de vreme ce sunt unii care folosesc apa la taine, arătând (Iisus) că și când a așezat tainele și când, înviind, a așternut (a pus) masă simplă și în afara tainelor, a folosit (după cum) zice: „Din rodul viței" (Lc. 22, 18; Mt. 26, 29); dar vița naște (produce) vin, nu apă.</p> <p>Din aceasta socotesc ei (armenii) că dascălul (învățătorul) ar răsturna aducerea apei la sfânta jertfă.</p> <p>Drept aceea, pentru ca să nu mai fie stăpâniți și de acum înainte de neștiință, descoperim în chip ortodox cugetul Părintelui. Existând doar de demult vătămătura erezie a idroparastaților, care în jertfa lor foloseau numai apă în loc de vin, acest de Dumnezeu purtător bărbat a alcătuit cuvântul pomenit, surpând învățătura nelegiuită a unei astfel de erezii, arătând că aceia (idroparastații) merg împotriva (se opun) predaniei apostolice. Apoi și Bisericii sale, în care i s-a încredințat cârmuirea pastorală, i-a predanisit a amesteca vinul cu apă, când ar trebui să se săvârșească Jertfa cea fără de sânge, arătând amestecarea sângelui și a apei din cinstita coastă a Răscumpărătorului și Mântuitorului nostru Hristos Dumnezeu, care (sânge) s-a vărsat pentru a da viață lumii întregi și pentru răscumpărarea păcatelor.</p> <p>Si încă în fiecare Biserică în care au strălucit luminătorii duhovnicești stăpânește (se ține) această rânduială dată de Dumnezeu. Căci chiar și Iacob, fratele după trup al lui Hristos Dumnezeu nostru, ca primul căruia i s-a încredințat scaunul Bisericii ierusalimitenilor, și Vasile arhiepiscopul Cezareei, a cărui faimă s-a răspândit în întreaga lume, și care ne-au predanisit în scris tainica lucrare sfințită, astfel a orânduit, ca la dumnezeiasca liturghie, sfântul potir să se plinească din apă și din vin.</p> <p>Și cuvioșii părinți care s-au adunat la Cartagina atrag lămurit luarea aminte ca la cele sfinte să nu se aducă nimic mai mult decât trupul și sângele Domnului, precum și însuși Domnul a predanisit, adică pâine și vin amestecat cu apă.</p> <p>Iar dacă vreun episcop sau presbiter nu face (lucrează) după rânduială predanisită de către apostol, amestecând vinul și cu apă, ce aduce astfel jertfa cea preacurată, să se caterisească - ca vestind nedesăvârșit taina, și ca înnoind cele predanisite.</p>	3, 4 ap.; 81 Trul; 37 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
33 Trul.	PREOȚIA NU SE MOȘTENEȘTE	<p>De vreme ce am cunoscut ca în țara armenilor se rânduiesc (se introduc) în cler numai cei de neam preoțesc - cei ce încearcă să facă aceasta urmând obiceiurilor iudaice - iar unii dintre ei chiar și netunși se așază cântăreți și citeți ai dumnezeiescului locaș, am chibzuit împreună ca de acum înainte să nu le fie permis celor ce voiesc a înainta pe oarecare în cler să caute la neamul celui ce se înaintează, ci ispitindu-i după rânduielile (normele) ce au fost așezate în sfintele canoane, dacă ar fi vrednici să se numere în cler - pe aceștia să-i înainteze slujitori bisericești, fie că s-au născut din strămoși preoți, fie că nu.</p> <p>Dar nici să nu se îngăduie vreunui dintre toți ca, după rânduiala celor numărați în cler, să rostească poporului cu glas tare, de pe amvon, cuvintele cele dumnezeiești, decât numai dacă vreunul ca acesta se învrednicește de tundere clericală și primește în mod canonic binecuvântarea de la propriul său păstor.</p> <p>Iar dacă s-ar prinde cineva făcând împotriva celor ce s-au scris mai înainte, să se afurisească.</p>	76 ap.; 14 sin. IVec; 15 Laod.
34 Trul.	OSÂNDA CONSPIRAȚIEI SAU A UNELTIRII	<p>Încă și aceasta orânduiește lămurit canonul preoțesc, că dacă se oprește cu totul fărădelegea de moarte a uneltirii (crima conjurației, a conspirației), sau a ortăciirii (a urzirii, facerii de cete) și de către legile cele din afară (de stat), apoi cu mult mai vârtos se cuvine a se apăra (interzice) să se facă (întâmples) aceasta în Biserica lui Dumnezeu. Și noi ne străduim a păzi ca, dacă ar fi găsiți unii clerici sau monahi fie uneltind, fie ortăcindu-se, fie întinzând capcane (curse) episcopilor sau clericilor celor împreună cu dânșii, să cadă cu totul dintr-a lor treaptă (c. 18 IV ec).</p>	31 ap.; 18 sin. IV ec; 5 Antioh., 10 Cartag.; 13,14, 15 sin. I-II
35 Trul.	PĂSTRAREA BUNURILOR IERARHILOR DEFUNCȚI	<p>Să nu fie îngăduit nici unui mitropolit (cuiva din toți mitropoliții) ca, săvârșindu-se din viață un episcop aflat sub scaunul său (sub jurisdicția sa), să ia sau să-și însușească fie lucrurile (bunurile) aceluia, fie ale Bisericii lui, ci să stea (acelea) sub paza clerului Bisericii al cărei întâistător episcop era cel ce s-a săvârșit, până la înaintarea unui alt episcop; afară numai dacă nu au rămas preoți în Biserica aceea, căci atunci mitropolitul le va păstra pe acestea neîmpuținate, predându-le pe toate episcopului care va fi hirotonit (rânduiește).</p>	40. ap.; 20, 25 sin. IV ec; 24 Antioh.; 22, 26, 81 Cartag.
36 Trul.	IERARHIA SCAUNELOR PATRIARHALE	<p>Innoind cele legiuite de către cei 150 de sfinți părinți, care s-au adunat în această de Dumnezeu păzită și împărătească cetate, și de către cei șase sute treizeci care s-au întrunit în Calcedon, orânduim (hotărâm) ca scaunul Constantinopolului să aibă parte (să beneficieze, să se bucure) de întâietăți (privilegii) deopotrivă (egale) cu ale scaunului Romei vechi, și ca în lucrurile cele bisericești să se facă tot atât de mare ca și acela, fiind al doilea după acela (can. 28 sin. IV ec), după care să se numere scaunul mării cetăți a alexandrinilor, apoi ai Antiohiei, și după acesta acela al cetății ierusalimitenilor.</p>	6,7 sin. I ec; 3, 2 sin. II ec; 28 sin. IV ec.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
37 Trul.	SILA NU IA PUTEREA EPISCOPALA	De vreme ce în osebite vremuri s-au întâmplat năvăliri barbare și din această pricină mai multe cetăți au ajuns supuse celor fără de lege, așa că, din această pricină, înaintestătătorul (episcopul) unei astfel de cetăți să nu fi putut să ocupe propriul său scaun și să se așeze în ele cu starea (calitatea) sa preoțească, și ca astfel, după obiceiul care se ține (este în vigoare) să facă hirotoniile și să îndeplinească toate câte se cuvin episcopului - noi păzind prețuirea și cinstirea preoției și vrând (căutând) ca în nici un chip obida (apăsarea) păgână să nu lucreze spre paguba drepturilor bisericești, am stabilit împreună ca cei ce astfel au fost hirotoniți și care, din pricina arătată (năvălirii barbare), nu s-au așezat în scaunele lor să fie apărați (protejați, ținuți departe) de orice pagubă (prejudiciu), așa ca ei să facă în mod canonic și hirotoniile osebiților clerici, și să-și folosească (să-și exercite) în granița proprie puterea (autoritatea) de întâistătător, și să fie statornică și legiuită toată cârmuirea care vine de la ei. Căci îngrădindu-se asprimea (limitându-se rigoarea legii), de nevoia vremii, nu se mărginește (răsfârâre) hotarul cârmuirii.	36 ap.; 15 sin. I ec; 9 sin. III ec; 6, 29 sin. IV ec; 18 Anc; 17, 18 Antloh.; 1.2,3 Chiril Alex.
38 Trul.	UNITĂȚILE BISERICESTI SĂ SE RÂNDUIASCĂ DUPĂ CELE DE OBȘTE STAT	Și noi păzim canonul așezat de părinții noștri, cel care rânduiește astfel: dacă vreo cetate s-a reînnoit prin puterea împărătească, sau daca s-ar reînnoi de acum înainte (în viitor), (atunci) și orânduirea lucrurilor bisericești să urmeze alcătuirile politice (de stat) și obștești (can. 17 sin. IV ec).	4, 6, 7 sin. I ec; 3 sin. II ec; 17,18, 28 sin. IV ec
39 Trul.	AUTOCEFALIA BISERICII DIN CIPRU	De vreme ce din pricina năvălirilor (împresurărilor) barbarei fratele și împreună slujitorul nostru Ioan, înaintestătătorul (episcopul) ostrovului (insulei) ciprienilor, ca să se slobozească (elibereze) de robia păgână și pentru a se supune în chip cinstit sceptrelor preacreștinescului stat (stăpânirii preacreștinești) - prin purtarea de grijă a iubitorului de oameni Dumnezeu - și osteneala iubitorului de Hristos și binecredinciosului nostru împărat sa mutat (a emigrat) împreună cu poporul său din numitul ostrov în eparhia (mitropolia) de Helespont - socotim (hotărâm) ca să se păzească fără înnoiri întâietățile date (privilegiile conferite) scaunului mai înainte numitului bărbat de către sinodul de Dumnezeu purtătorilor părinți adunați mai demult la Efes; ca noul Iustinianopol sa aibă dreptul Constantinopolului, și că preaiubitorul de Dumnezeu episcop, așezat în acea (cetate), să fie înaintestătător tuturor celor din eparhia (mitropolia) helespontinenilor, și după vechea datină să se hirotonească de către propriii săi episcopi. Dar fiindcă și de Dumnezeu purtătorii noștri părinți au judecat (stabilit) să se păstreze obiceiurile cele din fiecare Biserică, și episcopul cetății cizicienilor, supunându-se înaintestătătorului pomenitului Iustinianopol, asemenea tuturor celorlalți episcopi, de sub numitul de Dumnezeu iubitorul înaintestătătorul (episcopul) Ioan, de către care dacă cere trebuința, să se hirotonească și episcopul cetății acesteia a cizicienilor.	34 ap.; 6, 7 sin. I ec; 3, 2 sin. II ec; 8 sin. III ec; 17, 28 sin. IV ec; 36, 37 Trul.; 9 Antioh.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
40 Trul.	VÂRSTA CANONICĂ PENTRU INTRAREA ÎN MONAHISM	<p>De vreme ce a se lipi de Dumnezeu, prin retragerea din zgomotele vieții, este (un lucru) foarte mântuitor - se cuvine ca noi să nu primim fără ispitire și fără de vreme pe cei care își aleg viața singuratică (monastică), ci să păzim și în privința lor rânduiala predanisită noua de către Părinți, așa că (încât) atunci se cade a primi mărturisirea (votul) vieții celei după Dumnezeu, când aceasta este deja statornică și este făcută cu cunoaștere și cu judecată, după împlinirea minții (dezvoltarea deplină a rațiunii).</p> <p>Să fie așadar cel ce voiește să intre sub jugul monahal nu mai mic decât de 10 ani - înaintestătătorul având și în privința ispitirii acestuia să-i sporească timpul pentru intrarea (introducerea) și așezarea lui în viața monahală, dacă socotește (apreciază) că este mai folositor aceluia. Căci cu toate că Sfântul Vasile cel Mare, în sfintele lui canoane (can. 18), glăsuiește că cea care se aduce pe sine de bunăvoie lui Dumnezeu și care îmbrățișează fecioria, dacă a împlinit al șaptesprezecelea an, să se numere în ceată (starea fecioarelor), totuși urmând noi pildei (rânduiei) celei pentru văduve și pentru diaconițe, am stabilit prin asemănare (analogie) zisul an (vârsta arătată) pentru cei ce și-au ales viața monahală. Căci este scris de dumnezeiescul apostol (I Tim. 5, 9), văduva la 60 de ani să se numere (aleagă) în Biserică, iar sfintele canoane nu predanisit ca diaconița să se diaconească (așeze) la 40 de ani, văzând că Biserica a devenit mai puternică prin harul dumnezeiesc, și că merge înainte, apoi și tăria și rânduiala credincioșilor în ținerea poruncilor dumnezeiești.</p> <p>Pricepând și noi desăvârșit acest lucru, am orânduit după dreptate să începă nevoințele cele după Dumnezeu degrab, să-l însemnăm cu binecuvântarea harului ca printr-o oarecare pecete, și prin aceasta să-l îndemnăm pe el, ca să nu fie prea nepăsător, și să nu zăbovească, și mai vârtos să-l împingem către alegerea binelui, spre statornicirea într-însul.</p>	19 sin. I ec; 15 sin. IV ec; 14 Trul; 6, 44, 106 Cartag.; 5 sin. I-II; 8, 24 Vasile cel Mare

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
41 Trul.	NOVICIATUL ȘI ISPITIREA CELOR CE SE CĂLUGĂRESC	<p>Cei din cetăți sau sate, voind să se retragă în locuri închise (sihăstrie, clăstire), și să-și poarte loruși grija în singurătate, li se cade ca mai întâi să intre în mănăstire și să se deprindă cu viața schimnicească (anahoretică, singuratică), și vreme de trei ani să se supună în frica lui Dumnezeu, întâistătătorului (exarhului) mănăstirii, și să îplinească ascultarea cea întru toate, după cum se cuvine. Și astfel, mărturisind ei (exprimându-și dorința) despre alegerea unei asemenea vieți, și că o îmbrățișează pe aceasta de bunăvoie din toată inima, să se ispitească (cerceteze) de către înaintestătătorul (episcopul) din acel loc. După aceea, în acest chip să petreacă cu stăruință timp de un alt an, în afara locului închis, ca mai deplin să se arate scopul lor. Căci atunci vor da (produce) dovadă (încredințare) că nu vânează măririi deșarte, ci că urmăresc această liniște pentru însuși binele cel adevărat. Iar după împlinirea unui atâta timp, dată ar rămâne în aceeași alegere, ei să fie închiși, și să nu le fie îngăduit să se îndepărteze de acest sălaș (adăpost, așezarea, locuința) afară dacă i-ar târî la acest lucru vreun folos obștesc sau vreo trebuință obștească, sau vreo altă nevoie, care i-ar sili (pripri) spre moarte, dar și aceasta (să se facă) cu binecuvântarea episcopului din acel loc.</p> <p>Iar cei ce ar încerca să iasă din sălașul lor, în afara pricinilor pomenite (fără de motivele amintite), mai întâi să fie zăvorâți fără voia lor în pomenitele (numitele) locuri închise (clăstire), iar după aceea să-i vindece pe ei cu posturi și cu alte nevoițe aspre (strâmturi, cazne), știind noi, după cum este scris, că „nici unul, punând mâna sa pe plug și întorcându-se îndărăt (spre cele dinapoi), nu este vrednic (apt) de împărăția cerurilor” (Lc. 9, 62).</p>	4 sin. IV ec; 4 sin. I-II
42 Trul.	PUSTNICII SĂ NU UMBLE PRIN LUME	<p>Orânduim ca cei numiți pustnici, care sunt îmbrăcați în negru și purtând capetele cu plete (nu-și tund părul) cutreieră cetățile petrecând printre bărbații laici și printre femei și defăimând (astfel) făgăduința lor proprie (votul), dacă tunzându-și pletele, aleg (doresc) să primească schima (chipul și rânduiala) celorlalți monahi - aceștia să fie așezați în mănăstire și să se numere printre frați. Iar de nu ar alege aceasta, să fie cu desăvârșire gonți din cetăți și să locuiască pustiurile de la care și-au plăsmuit și numirile.</p>	4 sin. IV ec; 4 sin. I-II
43 Trul.	ORICE PĂCĂTOS SE POATE CĂLUGĂRI	<p>Îi este îngăduit creștinului să-și aleagă viața ascetică și, părăsind viforul cel prea tulburat al treburilor vieții, să intre în mănăstire și să se tundă după chipul cel monahal, chiar dacă ar fi fost prins în orice cădere în greșală. Căci Mântuitorul nostru Dumnezeu a zis: „Pe cel ce vine la Mine nu-l scot afară” (In. 6, 37), așadar, viețuire monastică zugrăvind-ne (înfățișându-ne) nouă viața cea întru pocăință, o încuviințăm (aprobăm) celui ce cu adevărat (în mod sincer) i se hărăzește (dedică); și în nici un chip (fapta vieții lui de mai înainte) nu-l împiedică pe el de la împlinirea (ajungerea) țintei sale.</p>	4 sin. IV ec; 2, 4 sin. I-II
44 Trul.	OSÂNDA CĂLUGĂRILOR PENTRU CĂLCAREA CASTITĂȚII	<p>Monahul prinzându-se (găsindu-se) în desfrâu, sau luându-și (ducându-și) femeie pentru însoțire în căsătorie, ori pentru împreună viețuire (fără căsătorie), să se supună după canoane (pedepselor) pentru cei ce au desfrânat.</p>	

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
45 Trul.	LUXUL SMINTEȘTE PE CĂLUGĂRIȚE	De vreme ce am aflat că, în unele mănăstiri de călugărițe, cele ce vor să se învrednicească acelui sfânt chip (de chipul acela sfânt) mai întâi se îmbracă de către cei ce le aduc în haină de mătase și de toate felurile și chiar cu podoabe împestrițate cu aur și cu piatră (pietre scumpe) astfel, apropiindu-se de altar, se dezbracă de veșmântul cel dintru atât de scumpă materie, și îndată se săvârșește (face) asupra lor binecuvântarea cea pentru schimă și le înveșmânta cu haina cea neagră, - orânduim (hotărâm) ca de acum înainte acest lucru să nu se mai facă; căci nici nu este cuviincios ca aceea tare, prin propria sa alegere (hotărâre), cu voia ei lepădând acum (deja) toată desfătarea vieții și îmbrățișând petrecerea (viețuirea) cea după Dumnezeu, și întărind-o pe aceasta prin cugetări neclătinate, și astfel venind la mănăstire - să-i vie din nou aminte printr-o podoabă ca aceasta, stricăcioasă și trecătoare, cele pe care le-a și dat uitării (cele cărora le-a și făcut uitate), iar din aceasta să ajungă (devină) nehotărâtă și să-și tulbure sufletul asemenea valurilor care năpădesc (inundă) și care se întorc înapoi și încolo, încât ajunge (se întâmplă) ca nici măcar o lacrimă să nu mai poată vărsa, și să arate prin trup umilința cea din inimă. Dar și de ar scăpa, după cum este firesc, vreo mică lacrimă, ea să fie socotită de către cei ce văd că se întâmplă acest lucru nu atât pentru înclinarea (aplicarea) către ascetica nevoință, cât pentru a părăsi lumea și cele din lume.	
46 Trul.	CĂLUGĂRIȚA SĂ NU IASĂ SINGURĂ DIN MĂNĂSTIRE	Cele ce și-au ales viața ascetică și sunt așezate în mănăstire să nu iasă deloc de acolo. Iar dacă le-ar târî (împinge) pe ele spre acest lucru vreo nevoință de neînlăturat (inevitabilă, neapărată), să-l facă cu binecuvântarea și cu învoirea înaintestătătoarei, dar și atunci nu ele singure de sine, ci cu oarecare bătrâne și cu cele mai de frunte (proiestoase) din mănăstire, după porunca cârmuitoarei (egumenei), iar a dormi în afară (de mănăstire) nu le este lor nicidecum îngăduit. Dar și bărbații care duc viață monahală, dacă i-ar apăsa nevoia, să iasă și ei cu binecuvântarea celui ce i s-a încredințat conducerea (egumenia), așa că cei ce calcă rânduiala cea acum orânduită (hotărâtă) de noi, fie că ar fi bărbați, fie femei, să fie supuși cercetărilor (pedepselor) convenite.	47 Trul.
47 Trul.	NECĂLUGĂRII SĂ NU DOARMĂ ÎN MĂNĂSTIRE	Să nu doarmă nici femeia în mănăstire bărbătească, nici bărbat în cea femeiască, pentru că se cade să fie credincioșii în afară de orice bănuială și sminteală, și să-și îndrepte viața lor spre ceea ce este cu bun chip (bine plăcut) și statornic (înaintea) lui Dumnezeu. Iar dacă va face cineva acest lucru, ori de ar fi cleric, ori de ar fi laic, să se afurisească.	18, 20, 22 sin. VII ec.
48 Trul.	DIVORȚUL ȘI CELIBATUL EPISCOPIILOR ALEȘI DIN CLERUL DE MIR	Femeia celui ridicat la vrednicia (demnitatea) episcopiei, divorțând mai înainte de bărbatul sau, prin înțelegere întreolaltă (reciprocă) după hirotonia episcopală asupra lui (ea) să intre într-o mănăstire zidită departe de sălașul (locuința) episcopului și să aibă parte (beneficieze), îngrijirea (cea) din partea episcopului; iar de s-ar arăta vrednică, să se înainteze și la treapta (slujba) diaconitei.	5, 51 ap.; 3 sin. I ec; 15 sin. IV ec; 12, 14, 30 Trul; 3, 4, 25, 70 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
49 Trul.	MĂNĂSTIRILE SA NU SE SECULARIZEZE	Înnoind și acest sfânt canon, orânduim ca mănăstirile, odată sfințite (consacrate) cu învoirea episcopului, să rămână pentru totdeauna mănăstiri, și bunurile (lucrurile, averile) care atârnă (țin) de ele (le aparțin lor) să se păstreze (pe seama) mănăstirii și să nu se mai poată face acelea locașuri lumești, nici să se dea acestea de către cineva, oamenilor (bărbaților) lumești (mireni), ci chiar dacă s-a și întâmplat acest lucru până acum, orânduim ca în nici un chip să nu aibă tărie (să nu se ție). Iar cei ce s-ar apuca (încumeta) de la canonul (orânduirea) de față (înainte) să-l facă, să fie supuși cercetărilor (pedepselor) celor din canoane (prevăzute în canoane).	4, 24 sin. IV ec; 13 sin. VII ec.
50 Trul.	OSÂNDIREA PENTRU JOCURILE DE NOROC	De acum înainte nimenea dintre toți, fie dintre laici, fie dintre clerici, să nu joace zaruri. Iar dacă s-ar prinde cineva făcând ceva de acest fel, dacă ar fi cleric să se caterisească, iar dacă ar fi laic să se afurisească.	42, 43 ap.
51 Trul.	CREȘTINII SA NU SE FACA MĂSCĂRICI	Acest sfânt și ecumenic sinod îi oprește cu totul pe cei ce se numesc măscărici (mimi), și priveliștile (spectacolele) acestora, apoi de asemenea și priveliștile (reprezentațiile) de vânătoare, precum și a se împlini (executa) jocurile de scenă (din cort). Iar dacă cineva nesocotește (disprețuiește) canonul de față și se dă pe sine la ceva din acestea ce sunt oprite, de ar fi cleric să se caterisească, iar de ar fi laic să se afurisească.	24, 65, 66 Trul; 54 Laod.; 15 Cartag.
52 Trul.	LITURGHIA DARURILOR MAI ÎNAINTE SFINȚITE	În toate zilele postului sfintei patruzecimi (Păresimi), afară de sâmbătă și duminică și de sfânta zi a Bunevestiri, să se facă Sfânta Liturghie a celor mai înainte sfințite.	66, 69 ap.; 49, 50, 51, 52 Laod.
53 Trul.	RUDENIA NĂȘIEI DE LA BOTEZ	De vreme ce rudenia (înrudirea) cea după suflet este mai mare decât legătura trupurilor, iar noi am aflat că în unele locuri unii primesc copii din sfântul și dătătorul de mântuire botez, și după aceea încheiau însoțire de nuntă (căsătorie) cu mamele văduve ale aceluia, orânduim ca, de la (canonul) de față, nimeni să nu mai facă un lucru ca acesta. Iar dacă oarecare ar fi prinși făcând acest lucru, după canonul de față, unii ca aceștia să se lase (depărteze) mai întâi de la această însoțire nelegiuită, iar apoi să fie supuși certărilor (pedepselor) celor pentru desfrânați.	

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
54 Trul.	RUDENIA DE SÂNGE ȘI DE CUSCRIE	<p>De vreme ce dumnezeiasca Scriptură ne învață pe noi în chip lămurit astfel: „Să nu intri la nici o rudă a trupului tău, spre a-i descoperi rușinea ei" (Lev. 18, 6); de Dumnezeu purtătorul Vasile a numărat (înșirat) în canoanele sale proprii câteva dintre căsătoriile oprite, trecând cu vederea pe cele mai multe, dar cu amândouă gătindu-ne noua ceea ce este de folos. Căci lăsând la o parte mulțimea numirilor celor rușinoase, ca să nu spurce cuvântarea prin vorbe, a cuprins necurățiile prin numiri îndeobște, prin care ne-a arătat nouă peste tot căsătoriile cele nelegiuite.</p> <p>De vreme ce însă, printr-o astfel de tăcere și prin oprirea nelămurită a căsătoriilor celor nelegiuite, însăși firea s-a amestecat pe sine, am chibzuit (socotit) împreună să arătăm mai pe față (neacoperit) cele în privința aceasta, orânduind de acum înainte ca să cadă sub canonul de 7 ani - de bună seamă după ce aceia s-au despărțit de însoțirea nelegiuită - cel ce s-a împreunat cu vara sa (dintâia) spre însoțire de nuntă (căsătorie), sau tata și fiul cu mama și cu fiica, sau tatăl și fiul cu două femei surori, sau mama și fiica cu doi frați, sau doi frați cu două surori.</p>	19 ap.; 26, 53 Trul; 2 Neocez.; 23, 27, 68, 75, 76, 78, 79, 87 Vasile cel Mare; 11 Tim. Alex.; 5 Teofil Alex.
55 Trul.	POSTUL MARE SĂ NU SE ȚINĂ CA ROMANII	<p>De vreme ce am aflat că cei din cetatea romanilor postesc în sâmbetele sfântului post al Patruzecimii (Păresimilor), împotriva rânduielii bisericești predanisite - i s-a părut Sfântului Sinod că și peste Biserica romanilor să aibă tărie în chip neschimbat canonul care spune: Dacă vreun cleric s-ar găsi postind sfânta duminică sau sâmbăta, afară de una singura, să se caterisească, iar de ar fi laic, să se afurisească.</p>	66 ap.
56 Trul.	POSTUL MARE NU SE ȚINE CA ARMENII	<p>De asemenea, am aflat că în țara armenilor și în alte locuri unii mănâncă oua și brânză în sâmbetele și duminicile sfintei Patruzecimi (Păresimi). I s-a părut așadar și aceasta (sf. sinod) ca Biserica lui Dumnezeu, cea din întreaga lume, să ție postul urmând unei singure rânduieli, și să se înfrâneze (depărteze) și anume de orice fel de sugrumări, ca și de oua și brânza care sunt rodul și facerile (produsele) celor de la care ne înfrânam. Iar de n-ar păzi-o pe aceasta, dacă ar fi cleric să se caterisească, iar dacă ar fi laic să se afurisească.</p>	
57 Trul.	PRINOASE OPRITE	(Orânduim) că nu se cuvine să se aducă la altare miere și lapte.	3 ap.; 28, 32, 99 Trul; 37 Cartag.
58 Trul.	MIRENII SĂ NU IA SINGURI SFÂNTA CUMINECĂTURĂ	<p>În prezența episcopului, sau a presbiterului, sau a diaconului, nici unul dintre cei care sunt rânduiți între laici să nu-si dea lui însuși (să nu se împărtășească pe sine însuși cu) dumnezeieștile taine. Iar cel ce ar îndrăzni ceva de acest fel, să se afurisească pe o săptămână, ca unul care lucrează (face) împotriva celor poruncite (statornicite), învățându-se de aici să nu cugete (despre sine) mai mult decât trebuie să cugete (Rom. 12, 3).</p>	13; 18 sin. I ec.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
59 Trul.	BOTEZUL SĂ SE SĂVÂRȘEASCĂ NUMAI ÎN BISERICĂ	Cu nici un chip să nu se săvârșească botezul în paraclisul care se găsește înăuntrul unei case, ci aceia care doresc să se învrednicească de luminarea cea neprihănită (de Sfântul Botez), aceia să meargă la bisericile cele obștești, și acolo să se facă părtași de acest dar. Iar de s-ar prinde cineva nepăzind cele orânduite de noi, dacă ar fi cleric, să se caterisească, iar dacă ar fi laic, să se afurisească.	31 ap.; 18 sin. IV ec; 31, 34 Trul; 10 sin. VII ec; 6 Gang.; 5 Antioh.; 58 Laod.; 10 Cartag.; 2 sin. I-II
60 Trul.	OSÂNDA CELOR CE SE PREFAC ÎNDRĂCIȚI	De vreme ce Apostolul vestește că cel ce se lipește de Domnul este un singur duh cu El (I Cor. 6, 17), este învederat că și cel ce se predă (unește) pe sine potrivitului (se face) una, prin legătura cu acela. De aceea și pe cei ce se prefac (simulează) a fi îndrăciți, și din pricina stricăciunii obiceiurilor (moravurilor) lor, în mod meșteșugit închipuiesc cele acelora (fapte), - i s-a părut (sinodului) ca în orice chip să-i certe pe aceștia cu aceleași aspre nevoințe și munci, cărora după dreptate sunt supuși cei cu adevărat îndrăciți, spre slobozire de lucrarea diavolului.	79 ap.; 24 Anc; 83 Vasilt cel Mare
61 Trul.	OSÂNDIREA SUPERSTIȚIILOR ȘI A CELOR CE LE PRACTICA	Cei ce se dau pe mâna ghicitorilor, sau a celor ce se numesc șutași, sau a altora de acest fel, ca de la aceia să învețe (afle) ceea ce ei ar voi să le descopere lor, să cadă sub canonul de 6 ani, după cele ce s-au orânduit (hotărât) mai înainte de către părinți despre aceștia. Aceleași iertări (pedepse) trebuie să fie supuși și cei ce trag după ei urși sau alte astfel de dobitoace spre înveselirea (distracția) și vătămarea celor simpli, și cei ce spun norocul și urmează spița neamului (genealogia) și o mulțime de alte oarecare ziceri de acest fel, care sunt numite după vorbele cele deșarte ale rătăcirii, și pe cei ce se numesc gonitori de nori, și vrăjitori, și cei făcători de apărătoare (talismane) și ghicitori. Cei ce stăruie acestea și nu se schimbă și nu se feresc de astfel de meșteșuguri, pierzătoare și păgânești (elinești), orânduim să fie lepădați cu totul din Biserică, precum rânduiesc și sfințele canoane. Căci ce împărțășire are lumina cu întunericul ? precum zice apostolul - sau ce împreună petrecere are Biserica lui Dumnezeu cu idolii? Sau ce parte are credinciosul cu necredinciosul? Sau ce potrivire este între Hristos și Veliar? (II Cor. 6, 14-16).	65 Trul.; 24 Neocez.; 36 Laod.; 7, 65, 72, 81, 83 Vasile cel Mare, 3 Gang.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
62 Trul.	PRAZNICELE ȘI DATINILE PĂGÂNEȘTI SĂ NU FIE ȚINUTE DE CREȘTINI	<p>Așa-zisele Calende și cele numite Vota și cele chemate Brumalia, și prăznuirea care se face în cea dintâi zi a lunii lui martie voim ca de îndată să fie scoase din viețuirea credincioșilor. Dar mai lepădăm și jocurile obștești (dansurile publice) ale femeilor, ca necuviincioase, și ca putând naște (provoca) multă pagubă și vătămare, dur încă și jocurile (dansurile) jucate (executate), fie de bărbați, fie de femei, în numele (cinstea) celor numiți în mod mincinos dumnezei de către elini (păgâni) și slujbele (ceremoniile) - ce se fac după un obicei vechi și străin vieții creștinilor, - orânduind ca nici un bărbat să nu se îmbrace în haină femeiască, sau femeia în cea care se potrivește bărbaților, dar nici să nu puie asupra lor obraze (măști) de haz (comice), sau de batjocură (satirice) închipuind satiri, sau de jale, (tragice), nici să nu se strige numele blestematului Dionisos, când se strivesc strugurii în teascuri, nici turnând vinul în vase să nu stârneasă (provoace) râsul, făptuind cele ale rătăcirii diavolești, sub chipul neștiinței sau al deșertăciunii.</p> <p>De aceea, cei care de acum înainte s-ar apuca să facă ceva din cele zise mai înainte, după ce au fost puși în cunoștință, poruncim ca aceștia, dacă ar fi clerici, să se caterisească, iar dacă ar fi laici, să se afurisească.</p>	24, 51, 65 Trul; 54 Laod.; 13 Gang.; 15, 45, 63 Cartag.
63 Trul.	SE OSÂNDESC MARTIROLOGIILE FALSE	<p>Poruncim ca patimile mucenicilor (chinurile mucenicilor), martirologiile, cele plănuite de către vrăjmașii adevărului, în chip ca să-i defăimeze pe mucenicii (martirii) lui Hristos și ca să-i aducă la necredință pe cei ce le ascultă - să nu se răspândească prin Biserică, ci acela să se dea focului. Iar pe cei ce le primesc pe acestea, sau le cinstesc pe ele ca adevărate, îi dăm anatemei.</p>	60 ap.; 9 sin VII ec., 59 Laod.
64 Trul.	MIRENII SĂ NU-ȘI IA SLUJBĂ DE PROPOVĂDUITORI	<p>(Orânduim) că nu se cuvine ca laicul să țină cuvântare sau să învețe în chip obștesc (public), însușindu-și de aici slujba învățătorescă, ci să se supună rânduiei predanistice de către Domnul și să deschidă urechea spre cei ce au luat darul cuvântului de dascălie (învățătoresc) și să învețe cele dumnezeiești de la aceștia. Căci în Biserica cea una, osebite mădulare a făcut Dumnezeu, după cuvântul Apostolului (1 Cor. 12, 27), pe care Grigorie Teologul, tălmăcindu-l în omilia 26, arată lămurit rânduiala cea întru aceștia, zicând: „Pe această rânduiala să o cinstim, fraților, pe aceasta să o păzim. Unul să fie ureche, altul limbă, altul mână, altul altceva, unul să învețe, iar altul să învețe (de la acela)". Și după aceea: „Și cel ce învață (să o facă) cu supunere și cel ce dă(ruiește) să o facă cu bucurie, și cel ce slujește (să o facă) cu râvnă; să nu fim toți limbă, lucrul cel mai cu înclinare (pentru toți), nu toți apostoli, nu toți profeți, să nu tâlcuim toți"; și apoi spune: „Ce te faci pe tine păstor, oaie fiind? Ce te faci cap, picior fiind?" „De ce te apuci să comanzi oaste, fiind rânduit (pus) între ostași?" Și în alt loc: „înțelepciunea poruncește": „Nu fi grabnic în cuvinte, nu te măsură (întinde), sărac fiind, cu cel bogat, nici nu căuta să fii mai înțelept decât înțelepții".</p> <p>Iar de s-ar prinde cineva atingând (călcând) canonul de față, să se afurisească pe 40 de zile.</p>	33 Trul; 14 sin. VII ec.; 15 Laod.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
65 Trul.	DATINA APRINDERII FOCULUI LA LUNILE NOI SĂ ÎNCETEZE	Poruncim de la canonul de fața (înainte) să înceteze focurile care se aprind de către unii la lunile noi, înaintea sălașelor proprii de lucruri, sau a caselor, și pe care, după un obicei vechi, se apucă să le sară. De aceea, oricine ar face ceva de acest fel, dacă ar fi cleric, să se caterisească, iar dacă ar fi laic, să se afurisească. Căci este scris în (cartea) a IV-a a împăraților: „Și a zidit Mânase altar întregii oști a cerului, în cele două curți ale casei Domnului, și a trecut prin foc pe fiii săi, și prezicea din semne și ghicea din zborul păsărilor, și a făcut grăitor din stomac (ventriloci), și a înmulțit pe ghicitori, și a înmulțit facerea răului înaintea Domnului ca să-L mânîe pe El (IV Împ. 21, 5-6).	24, 51, 62 Trul.; 54 Laod.; 13 Gang.; 15, 45, 63 Cartag.
66 Trul.	RÂNDUIALA PRĂZNUIRII SĂPTĂMÂNII LUMINATE	Se cuvine ca, de la sfânta zi a învierii lui Hristos, Dumnezeuul nostru, până la noua duminică (duminica următoare), întreaga săptămână să o petreacă credincioșii fără întrerupere în sfânta Biserică, în psalmi și cântece (imne), petrecând și în cântări duhovnicești, bucurându-se întru Hristos, și sărbătorind și îndeletnicindu-se cu citirea dumnezeieștilor Scripturi și îndestulându-se eu Sfintele Taine. Căci astfel vom fi înviați împreună cu Hristos și împreună înălțați. De aceea, în nici un chip să nu se facă în zilele arătate alergări de cai sau alte jocuri obștești (populare).	9 ap.; 24 Trul.; 2 Antioh.; 61 Cartag.
67 Trul.	CREȘTINII SĂ NU MĂNÂNCE SÂNGE	Scriptura dumnezeiască ne-a poruncit nouă să ne ferim de sânge, de sugrumat și de desfrânare. Așadar, pe cei care, din pricina lacomului stomac (pântece), cu oarece meșteșug prefac (pregătesc) în mâncare sângele oricărui animal și astfel îl mănâncă pe acesta îi certăm (pedepsim) după cuviința. Iar dacă cineva s-ar apuca (încumeta) de acum înainte să mănânce în orice chip sânge de animal, dacă ar fi cleric, să se caterisească, iar dacă ar fi laic, să se afurisească.	63 ap.; 2 Gang.
68 Trul.	CĂRȚILE SFINTE SĂ FIE PĂSTRATE CU EVLAVIE	(Orânduim) să nu fie îngăduit cuiva dintre toți (nimănui) să strice sau să taie cărțile Vechiului și Noului Testament, precum și ale sfinților și aleșilor (încercaților) noștri propovăduitori și dascăli, sau să le dea spre nimicire, fie zarafilor de cărți (nu librarilor), fie celor ce se numesc făcători de parfumuri sau altcuiva dintre toți cei (de acest fel), decât dacă au ajuns cumva cu totul de nefolosit, ori din pricina moliilor, ori apei, ori într-un alt chip. Iar cel prins de acum înainte că face ceva de acest fel să se afurisească pe un an. De asemenea (să se afurisească), și cel ce cumpără astfel de cărți, dacă acela nici nu le ține pentru folosul lui propriu, nici nu le-ar da altuia spre facere de bine și spre a le păstra, ci s-ar apuca (încumeta) să le strice pe acestea.	85 ap.; 2 Trul.; 60 Laoci.; 24 Cartag.; Atanasie cel Mare: Despre sărbători; Grigorie Teologul: Despre cariile Sfintei Scripturi; Amfilohie; Despic Cărțile Sfintei Scripturi
69 Trul.	RÂNDUIALA PENTRU INTRAREA ÎN ALTAR	Să nu-i fie îngăduit vreunui din toți cei care fac parte dintre laici să intre înăuntrul sfântului altar în nici un chip, nu este însă oprită de la acest lucru puterea și stăpânirea împărătească, atunci când, după oarecare predanie foarte veche, ar voi să aducă daruri Creatorului.	19, 44 Laod.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
70 Trul.	FEMEILE SĂ TACĂ ÎN BISERICĂ	Să nu se îngăduie femeilor să vorbească în timpul dumnezeieștilor liturghii, ci, după cuvântul apostolului Pavel, sa tacă, pentru ca nu li s-a îngăduit lor a vorbi, - ci să se supună, precum și legea zice: „Iar de voiesc să învețe ceva, să-și întrebe acasă pe bărbații lor" (Fac. 3, 16; I Cor. 14, 34-35).	66 Trul; 44 Laod.
71 Trul.	OPRIREA DATINILOR PAGANE STUDENȚEȘTI	Cei ce învață legile politice (de stat) nu se cuvine să folosească, să-și însușească (să ia) obiceiurile elinești (păgâne), nici să se ducă la teatre sau să facă (execute) cele ce se numesc tăvăliri (rostogoliri, trânte, lupte), sau să se îmbrace cu haine care sunt în afara folosinței obștești, nici în timpul când încep învățăturile, sau când ajung spre sfârșitul lor, sau, să zicem peste tot în genere, de-a lungul acestui fel de învățătura. Iar dacă cineva de acum înainte ar îndrăzni să facă aceasta, să se afurisească.	24, 51, 62, 65 Trul; 24 Anc.
72 Trul.	CREȘTINII SĂ NU SE CĂSĂTOREASCĂ CU ERETICI ȘI CU NECREȘTINI	Să nu se îngăduie ca bărbatul ortodox să se lege (prin căsătorie) cu femeia eretică, nici ca femeia ortodoxă să se unească (prin căsătorie) cu un bărbat eretic, ci de s-ar și vădi că s-a făcut un lucru ca acesta de către vreunul dintre toți, căsătoria (nunta) să se socotească fără de tărie, și căsătoria (însoțirea nelegiuită) să se desfacă - căci nu se cade a amesteca cele ce n-au amestecare, nici oii să se împerecheze cu lupul, și nici părții lui Hristos cu soarta (ceata) păcătoșilor; iar dacă cineva ar calea cele orânduite de noi, să se afurisească. Iar dacă unii, găsindu-se încă în necredință și nefiind încă numărați în turma ortodocșilor, s-au legat (potrivit) întreolaltă, prin căsătoria legiuită, și apoi unul dintre ei alegând binele a alergat la lumina adevărului, iar celălalt a fost ținut (stăpânit) de legătura sărăcirii, nealegând (nedorind) să vadă (să ia în scamă) razele dumnezeiești; dacă soția cea necredincioasă socotește că este bine (consimte) să viețuiască cu soțul cel credincios, sau, dimpotrivă, cel necredincios cu soția cea credincioasă, să nu fie despărțiți, după dumnezeiescul apostol: „Căci bărbatul necredincios se sfințește prin femeie, și femeia necredincioasă se sfințește prin bărbat" (I Cor. 7,14).	14 sin, IV ec; 10, 31 Laod;; 21 Cartag.
73 Trul.	SEMNUL CRUCII SĂ NU SE PUNĂ ORIUNDE	De viață făcătoarea cruce, arătându-ne nouă mântuirea, se cade ca noi să punem toată stăruința spre a-i da toată cinstea cuvenită aceleia princ are am fost mântuiți de căderea cea veche. Drept aceea, dându-i ei închinăciune și cu gândul și cu cuvântul și cu simțirea, poruncim să se șteargă cu totul semnele crucii făcute de oarecare pe pământ (pe jos, pe pardoseli), ca nu cumva, prin călcarea de către cei care umblă, să fie batjocorit acest semn al biruinței noastre. Orânduim, așadar, să se afurisească cei ce de acum înainte ar face chipul crucii pe pământ (pe pardoseli).	
74 Trul.	ÎN BISERICI SĂ NU SE FACĂ AGAPE ȘI NICI SĂ SE LOCUIASCĂ	Nu se cuvine a se face cele ce se numesc agape în (casele) domnești sau biserici, și a mânca înăuntrul casei (Domnului), și a așterne (acolo) culcușuri Iar cei ce îndrăznesc a face aceasta, ori să înceteze, ori să se afurisească.	11 Gang.; 27, 28 Laod.; 42 Cartag.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
75 Trul.	SE OPREȘTE NEGOTUL ÎN CURTEA BISERICII	(Orânduim) că nu se cuvine a se pune (așeza) cârciuma înăuntrul sfintelor curți sau cele pentru feluri de mâncări, sau să se facă alte vânzări, cinstirea bisericii pătând-o. Căci Mântuitorul și Dumnezeuul nostru, învățându-ne pe noi prin viețuirea Sa în trup, a poruncit a nu se face casa Tatălui Său casă de negustorie; care și banii (monedele) schimbătorilor de bani i-a împrăștiat și i-a izgonit pe cei ce făceau Templul locaș obștesc (local public). Iar dacă cineva ar fi prins asupra arătatei călcări a legii, să se afurisească.	73 ap.; 74, 97 Trul.
76 Trul.	CREȘTINII SĂ NU FACĂ BAIE DUPĂ OBICEIUL PĂGÂN	(Orânduim) că nu se cuvine ca cei din starea preoțească, sau clericii, sau monahii (ascetii) să se scalde în baie cu femei și nici vreun creștin laic, căci aceasta este cea dintâi învinuire înaintea păgânilor. De s-ar prinde cineva asupra acestui fapt, de ar fi cleric, să se caterisească, iar de ar fi laic, să se afurisească.	30 Laod.
77 Trul.	ÎN BISERICĂ SĂ SE CÂNTE CU EVLAVIE, FĂRĂ VAIETE ȘI RĂCNETE	Voim ca cei ce se află în biserică spre a cânta să nu se folosească de strigăte netocmite (fără de rânduiala, vaiete) și să silească firea spre racnire, nici să adauge ceva în afară de cele ce sunt rânduite de Biserici, care nu-i sunt nici potrivite, nici cuviincioase, el cu multă luare aminte și smerenie să aducă cântări lui Dumnezeu cel care veghează asupra celor ascunse, căci sfântul cuvânt a învățat pe fiii lui Israek să fie cucernici. (Lev. 15,31)	15 Laod.
78 Trul.	ȘCOLIREA CATEHUMENILOR	(Orânduim) că se cuvine ca cei ce sunt a se lumina (a se boteza catehumeni) să învețe credința, și în a cincea zi a săptămânii (joia) să dea seama (răspundă) episcopului sau presbiterilor.	2, 14 sin. I ec.; 96 Trul; 19, 46 Laod.
79 Trul.	OSÂNDA CELOR CE SPUN VRUTE ȘI NEVRUTE DESPRE NAȘTEREA DOMNULUI	Mărturisind noi că dumnezeiasca naștere cea din Fecioară a fost fără lehuzie și propovăduind întregii turme că și fără de sămânță s-a făcut, îi supunem îndreptării pe cei ce din neștiință fac ceva din cele ce nu se cuvin. Drept aceea, pentru că unii, după ziua sfintei nașteri a lui Hristos Dumnezeuul nostru se arată prăjind fruntea făinii (semidale, făină fină) și împărțind-o pe aceasta întreolalta, sub cuvânt de cinstire a așa-zisei lehuzii a neprihănitei Maicii Fecioare, orânduim ca nimic de acest fel să nu se înfăptuiască de către credincioși. Căci a tâlcui (a defini) și a zugrăvi cele despre nașterea sa cea negrăita (inefabilă), după cele de obște (comune, obișnuite) și după ale noastre (care se referă la noi), acest lucru nu este cinste pentru Fecioara, care mai presus de minte și de grai a născut cu trupul pe Cuvântul cel necuprins (negrăit). Iar dacă de acum înainte sar prinde cineva făcând ceva de acest fel, de ar fi cleric, să se caterisească, iar de ar fi laic, să se afurisească.	
80 Trul.	OSÂNDA CLERICILOR ȘI LAICILOR CARE NU MERG REGULAT LA BISERICĂ	Dacă vreun episcop, presbiter, ori diacon, sau dintre cei numărați în cler (în clerul inferior), sau vreun laic, de n-ar avea nici o nevoie prea grea sau vreo treabă anevoioasă, ca să lipsească mai multă vreme de la biserica lui, ci fiind (petrecând) în cetate, nu ar merge (la biserică) trei zile de duminică în trei săptămâni, de ar fi cleric, să se caterisească, iar de ar fi laic, să fie îndepărtat de la împărțire (de la comuniune, afurisit).	8, 9 ap.; 66 Trul.; 2 Antioh.; 11 Sard.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
81 Trul.	OSÂNDA RĂTĂCIRII MONOFIZITE	De vreme ce am aflat că în unele tari, la cântarea cea întreit sfântă (trisaghion), după „sfinte fără de moarte” se rostește în chip de adaos: „Cel ce te-ai răstignit pentru noi, miluiește-ne pe noi”, iar că acesta (adaosul), împreună cu nelegiuitul eretic care a născocit o astfel de rostire, s-a lepădat din cântarea cea de acest fel, ca străin de dreapta credință, și noi, întărind cele mai înainte statornicite cu toată evlavia de către Sfinții noștri Părinți, îi dăm anatemei pe cei care, și după orânduirea de față, primesc în biserică o astfel de rostire, sau în vreun alt chip o adaugă la cântarea cea întreit sfântă (trisaghion). Iar dacă cel ce calcă cele orânduite este din cinul preoțesc (sacerdot), poruncim să se despoaie de vrednicia preoțească, iar dacă este laic sau monah, să se afurisească.	23, 33, 56, 99 Trul.
82 Trul.	CUM SĂ FIE ȘI CUM SĂ NU FIE ZUGRĂVIT MÂNTUITORUL	<p>În unele chipuri ale cinstitelor icoane, mielul se zugrăvește arătat cu degetul de înaintemergătorul (Sfântul Ioan Botezătorul), care (miel) s-a înțeles ca chip al harului, înfățișându-ne nouă mai înainte prin lege (prin Legea Vechiului Testament) pe adevăratul Miel, pe Hristos Dumnezeuul nostru. Cinstind, așadar, chipurile și umbrele vechi ca semne (simboluri) și închipuiri (prefigurări) ale adevărului, predanisite Bisericii, noi cinstim în primul rând harul și adevărul, primindu-l pe el (pe ele) ca plinire a Legii.</p> <p>Drept aceea, pentru ca aceea ce este desăvârșit să se înfățișeze ochilor tuturor și prin meșteșugul culorilor, orânduim (hotărâm) ca de acum înainte Hristos Dumnezeuul nostru, Mielul care a ridicat păcatul lumii, să fie înfățișat (reprezentat) și în icoane după chipul Său cel omenesc în locul vechiului miel, pentru ca înțelegând prin aceasta măreția lui Dumnezeu Cuvântul, să fim îndrumați și spre aducerea-aminte de petrecerea Lui în trup, de patima Sa și moartea Sa mântuitoare, și de răscumpărarea (izbăvirea) lumii, care s-a făcut prin aceasta.</p>	
83 Trul.	MORȚII NU SE CUMINECĂ	Nimeni să nu dea Cuminecătura (Euharistia) trupurilor celor ce au murit (Mt. 26, 26). Căci este scris: „Luați mâncăți” (Mt. 26, 26), dar trupurile celor morți nu pot lua, nici mâncă.	13 sin. I ec; 7, 18 Cartag.; 2, 5 Grig. Nyssa; 3, 16 Timotei Alex.
84 Trul.	BOTEZUL COPIILOR GĂSIȚI	Urmând așezămintelor (rânduielilor) canonice ale Părinților, orânduim și despre prunci: ori de câte ori nu se găsesc martori deplin încredințați (siguri) care să spună ca aceștia sunt fără îndoială botezați, și nici aceștia (pruncii) nu ar fi în stare din cauza vârstei să răspundă anumit asupra sfintei lucrări (tainei) care li s-a dat (împărtășit) lor, aceștia trebuie să fie botezați fără nici o poticnire, ca nu cumva o astfel de îndoială să-i lipsească pe ei de această curățire a sfințirii.	49, 50 ap.; 7 sin. II ec; 53 Trul.; 45, 48, 72, 110 Cartag.; 1, 91 Vasile cel Mare
85 Trul.	RÂNDUIALA ELIBERĂRII SCLAVILOR	Am luat aminte, după Scriptură, că prin doi sau trei martori se adeverește tot cuvântul (Deut. 19, 15; Mt. 18, 16). Drept aceea, orânduim ca sclavii sloboziți (eliberați) de către stăpânul lor să dobândească o astfel de cinste în fața a trei martori, cei ce sunt de față vor da întărire slobozirii (o vor confirma) și vor da încredințare de la ei celor ce s-au făcut.	75 ap.; 2 sin. I ec; 62, 82, 129, 131, 132 Cartag.; 9 Teofil Alex.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
86 Trul.	OSÂNDA CELOR CE ÎNTREȚIN DESFRÂUL	Orânduim ca cei care spre pierzarea sufletelor aduna desfrânate și le întrețin (hrănesc), dacă ar fi clerici, să se afurisească și să se caterisească, iar de ar fi laici, să se afurisească.	25 ap., 1 Neocesz.; 3, 9, 32, 51, 59, 70 Vasile cel Mare
87 Trul.	OSÂNDA ADULTERULUI	Aceea care și-a părăsit bărbatul și se duce după altul este adulteră, după Sfântul și dumnezeiescul Vasile, care prea bine a ales acest lucru (acest citat) din profeția lui Ieremia: că „dacă femeia se face (va fi) a altui bărbat, să nu se întoarcă la bărbatul ei, ci (odată) spurcată, va să fie” (Ieremia 3, 1); și iarăși: „Cel ce are (ține) adulteră, este nebun și necredincios (păgân)” (Proverbe 18, 23). Dar de s-ar vădi că a fugit fără cuvânt (pricină) de la bărbat, el este vrednic de iertare, ea însă de certare. Iar iertarea i se va da acestuia spre a se uni (spre a fi în comuniune) cu Biserica. Iar cel care și părăsește femeia pe care și-a luat-o în mod legiuit și aduce pe alta - după hotărârea Domnului - se supune osândeii adulterului (pentru adulter); căci s-a canonizat (s-a orânduit) canonic de către Părinții noștri că unii ca aceștia timp de un an să se tânguiască (să plângă), doi ani să asculte, trei ani să cadă (în genunchi) și în al șaptelea să stea împreună cu credincioșii, și așa să se învrednicească de împărțășanie, de se vor pocăi, adică cu lacrimi.	48 ap.; 12, 13 sin. 1 ec; 93, 98 Trul; 20 Ane; 102 Cartag.; 9, 21, 31, 35, 36, 46, 48, 77, 80 Vasile cel Mare
88 Trul.	ÎN BISERICĂ SĂ NU SE ADĂPOSTEASCĂ DOBITOACE	Nimeni să nu bage înăuntru sfintei biserici (sfântului locaș) nici un fel de dobitoc, afară numai dacă cineva călătorind, cuprins de prea mare nevoie și fiind lipsit de adăpost și sălaș, va trage la vreun astfel de locaș (biserică). Căci dacă nu ar fi băgat dobitocul înăuntru, s-ar putea ca uneori acesta să se prăpădească, iar el, prin pierderea dobitocului, și prin aceasta ajungând în neputința de a-și continua călătoria, s-ar supune (expune) primejdiei de moarte. Dar noi suntem învățați (știm) că sâmbăta pentru om s-a făcut (Mc. 2, 27), așa că se cade a se socoti că pentru toate (aceste pricini) trebuie să fie aleasă mântuirea și ferirea de suferință a omului. Iar dacă s-ar prinde cineva băgând dobitoc în biserică (în sfântul locaș) fără nevoie, precum s-a zis, de va fi cleric, să se caterisească (să fie caterisit), iar de ar fi laic, să se afurisească.	73 ap.; 74, 76, 97 Trul.
89 Trul.	POSTUL PAȘTILOR ÎNCETEAZĂ ÎN NOAPTEA ÎNVIERII	Creștinii, petrecând în post și rugăciune și în smerenia inimii zilele patimii Mântuitorului, se cade să-și înceteze postul în ceasurile dintre miezul nopții, spre sâmbăta mare, fiindcă dumnezeieștii evangheliști Matei și Luca ne-au înfățișat adâncul înaintat al nopții, cel dintâi prin rostirea (expresia): „în noaptea sâmbetei” (Mt. 28, 1), iar celălalt prin rostirea (expresia): „dimineață adâncă” (Lc. 24, 1).	51, 53, 66 ap.; 16 sin. IV ec; 13, 55 Trul.; 14 Ane; 18, 21 Gang.; 28, 49, 51 Laod.

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
90 Trul.	RÂNDUIALA ÎNGENUNCHERII ÎN BISERICĂ	Am primit în mod canonic, de la Dumnezeu purtătorii Părinții noștri, să nu plecăm genunchii în dumineci, cinstind (astfel) învierea lui Hristos. Drept aceea ca să nu nesocotim chipul lămurit al ținerii acestei (porunci), rânduim (poruncim) limpede credincioșilor ca sâmbăta, după intrarea cea de seară a preoților în altar, potrivit obiceiului care se ține (în vigoare), nici unul să nu plece genunchii până duminică seara următoare, când, după intrarea în vremea luminândeii, plecând îndată genunchii, în chipul acesta să aducem rugăciunile (noastre) Domnului. Căci socotim noaptea cea după sâmbătă ca înaintemergătoare învierii Mântuitorului nostru, de atunci începem în chip duhovnicesc cântările, sfârșind sărbătoarea de la întunerice spre lumină, ca de aici înainte în cursul nopții și al zilei întregi să sărbătorim noi învierea.	66 ap.; 20 sin. I ec; 66 Trul.; 18 Gang.; 29 Laod.; 15 Petru Alex.; 91 Vasile cel Mare; I Teofil Alex.
91 Trul.	AVORTUL ARE CANONUL UCIDERII	Pe cele care dau doctorii lepădătoare de făt (provocatoare de avort) și pe cele care primesc otrăvuri pierzătoare (omorătoare) de prunci le supunem pedepsei ucigașului.	65 ap.; 21 Anc; 2, 8 Vasile cel Mare
92 Trul.	OSÂNDA RĂPITORILOR DE FEMEI	Sfântul Sinod a orânduit ca cei ce răpesc femei, sub cuvânt de căsătorie, sau părtașii, sau sfătuitoarii celor ce le răpesc, dacă ar fi clerici, să cadă din treapta lor, iar dacă ar fi laici, să fie dați anatemei.	67 ap.; 27 sin. IV ec; 30, 36, 42 Vasile cel Mare
93 Trul.	RÂNDUIALĂ PENTRU CĂSĂTORIA CELOR DISPĂRUȚI	Aceea al cărui bărbat este plecat și, fiind el neștiut (dispărut), ea se căsătorește cu altul înainte de a se încredința despre moartea aceluia săvârșește adulter. De asemenea, se supun aceleași certări și soțiile ostașilor, cele ale căror soți fiind neștiuți (dispăruți) se căsătoresc, precum și acelea care, din pricina călătoriei bărbatului, nu-i așteaptă reîntoarcerea. Însă aici lucrul are oarecare iertare, pentru că este mare bănuială de moarte. Iar aceea care s-a căsătorit din neștiință cu cel părăsit pentru o vreme dc către soție, apoi lăsând-o pe ea, pentru că s-a reîntors la el cea dintâi, cu toate că a săvârșit adulter (a făcut-o) totuși din neștiință (și) așadar nu se oprește de la căsătorie, dar ar fi mai bine dacă ar rămâne așa. Iar dacă într-un timp oarecare s-ar înapoia ostașul a cărui soție, din pricina lipsei lui mai îndelungate, s-a unit (însoțit) cu un alt bărbat, acesta (ostașul), dacă voiește, să-și ia îndată pe soția sa, dându-i-se ei iertare, din pricina neștiinței, (la fel) și bărbatului care se însoțise cu ea în a doua căsătorie.	31,36, 46 Vasile cel Mare
94 Trul.	JURĂMÂNTUL PĂGÂN SE OPREȘTE	Canonul supune certărilor (pedepselor) pe cei care se jură cu jurământ elinesc (păgânesc); și noi le hotărâm acestora afurisirea.	25. ap.; 10, 17, 28, 29, 64, 81, 82 Vasile cel Mare

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
95 Trul.	RÂNDUIALĂ PENTRU PRIMIREA ERETICILOR ÎN BISERICĂ	<p>Pe aceia dintre eretici care se adaugă (atașează) Ortodoxiei și părții celor ce se mântuiesc îi primim după următoarea rânduială și obicei: pe arieni și pe macedoneni și pe novațienii care-și zic loruși catari și stângaci, și pe quartodecimani (patrusprezeceni), adică pe tetradiți (miercurași), și pe upolimtristi îi primim, dând zapise (scrisori) și dând anatemei toata erezia care nu cugetă (învață) cum cugetă sfânta sobornicească și apostolească a lui Dumnezeu Biserică, pecetluindu-i, adică ungându-le mai întâi cu Sfântul Mir fruntea și ochii, și nările și gura, și urechile, și pecetluindu-i pe ei zicem: „Pecetea Darului Duhului Sfânt”.</p> <p>Iar despre pavlichieni, care revin la Biserica sobornicească, s-a așezat orânduirea ca neapărat aceștia să fie botezați din nou.</p> <p>Iar pe eunomiieni, cei botezați într-o singură cufundare, și pe moni liniști, cei numiți aici frigi, și pe sabelieni, care învață că Fiul este tot una (deopotrivă) cu Tatăl și care fac și alte oarecare rele (lucruri de neîndurat), și pe toate celelalte erezii, pentru că mulți sunt aici mai ales cei care pornesc, vin din țara galatenilor, pe toți care voiesc dintre aceștia să se adauge ortodoxiei îi primim ca pe păgâni (elini) și (adică) în prima zi îi primim spre creștinare, iar în a doua catehumeni, apoi în a treia zi le facem lepădările de satana (îi exorcizăm), cu suflarea de trei ori în față și în ochi, și astfel îi catehizăm pe ei, și îi facem să zăbovească în Biserică și să asculte Scripturile și atunci îi botezăm pe ei.</p> <p>Dar și pe manihei și severieni, și pe cei veniți din erezii asemenea (acestora), primindu-i ca pe păgâni (elini), îi botezăm din nou.</p> <p>Iar nestorienii și eutihienii și severienii, și cei din erezii asemenea (acestora) trebuie să facă zăpis (scrisori) și să dea anatemei erezia (rătăcirea) lor, și pe Nestorie și pe Eutihie, și pe Dioscur, și pe Sever și pe ceilalți începători (corifei) ai unor astfel de erezii, și pe cei ce cugetă cele ale lor și toate erezii-ile arătate mai înainte și așa să se împărtășească cu sfânta Cuminecătură.</p>	8, 19 sin; sin. I ec; 1, 7 sin. II ec; 7, 8 Laod.; 6, 57, 126 Cartag.; 1, 5, 47 Vasile cel Mare
96 Trul.	OSÂNDIREA ÎMPODOBIRII DEȘARTE	<p>Cei ce l-au îmbrăcat pe Hristos, prin botez, au mărturisit să urmeze viețuirea Lui cea după trup. Așadar, pe cei ce-și înfrumusețează și își gătesc perii capului cu măiestrie de împletituri, spre vătămarea celor ce-i văd, și prin aceasta pricinuind amăgire sufletelor slabe, îi vindecăm părintește cu certare (pedeapsă) potrivită, povațuindu-i pe ei și învățându-i să viețuiască cu înțelepciune, ca părăsind amăgirea și deșertăciunea cea din făptură (fire), să-și poarte mintea neîntrerupt către viața cea nestricătoare și fericită, și cu frică să petreacă întru curățenie, și după puțință să se apropie de Dumnezeu, prin curățenia vieții, și să împodobească mai mult pe omul cel din launtru, decât pe cel din afară, cu virtuți și cu obiceiuri preabune și neprihănite, ca să nu poarte în ei nici o rămășiță din rătăcirea potrivnicului. Iar dacă cineva s-ar purta împotriva canonului de față, să se afurisească.</p>	

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
97 Trul.	ÎN CLĂDIRILE BISERICESTI SĂ SE LOCUIASCĂ ÎN MOD CUIVICIOS	Pe cei ce, sau locuind împreună cu soția, sau în alt chip făcând obștești (transformând în localuri publice) locașurile sfinte și purtându-se cu nesocotință (dispreț) față de ele, și în acest chip stând în ele, poruncim să-i scoată și din casele catehumenilor cele din (preajma) cinstitelor biserici. Iar dacă cineva nu ar păzi acest lucru, de ar fi cleric, să se caterisească, iar de ar fi laic, să se afurisească.	73 ap.; 74, 76, 97 Trul.
98 Trul.	SE OPREȘTE CĂSĂTORIA CU LOGODNICA ALTUIA	Cel ce ia spre însoțire de căsătorie pe femeia logodită cu altul, trăind încă logodnicul, să fie pus sub învinuire de adulter.	11 Anc; 22, 69 Vasile cel Mare
99 Trul.	PRINOASE OPRITE	Am aflat că în țara armenilor se întâmplă și aceea încă că unii, frigând în interiorul sfintelor altare părți din cărnuri, (apoi) le fac prinoase, împărțindu-le preoților bucăți din ele în chip iudaic (după obiceiul iudaic). Drept aceea, păzind neîntinarea Bisericii, orânduim să nu-i fie îngăduit vreunui dintre preoți să ia anumite părți din cărnuri de la cei ce le aduc, ci aceștia să se îndestuleze cu cele care ar binevoi aducătorul, făcându-se acest fel de aducere în afara bisericii. Iar dacă cineva nu ar face acest lucru așa, să se afurisească.	3 ap.; 32, 33, 56 Trul; 37 Cartag.
100 Trul.	SE OSÂNDEȘTE PICTURA IMORALĂ	„Ochii tăi să privească cele drepte” și „cu toată paza tinereții inima ta” poruncește înțelepciunea (Proverbe 4, 23, 25), căci simțirile trupului lesne strecoară în suflet cele ale lor. Poruncim așadar ca de acum înainte în nici un chip să nu se mai zugrăvească, fie pe table (tablouri), fie altcumva înfățișate, chipuri care amăgesc vederea și care strică mintea și împing spre ațățările plăcerilor rușinoase. Iar dacă cineva s-ar apuca (s-ar încumeta) să facă acest lucru, să se afurisească.	
101 Trul.	RÂNDUIALA PENTRU PRIMIREA CUMINECĂTURII	Dumnezeiescul Apostol cu glas înalt numește pe omul cel zidit după chipul lui Dumnezeu trup și locaș al lui Hristos. Așadar, cel ce a dobândit vrednicia cerească prin pătimirea mântuitoare, aflându-se pus mai presus decât toată zidirea simțitoare, mâncând și bând pe Hristos, se împreună pentru totdeauna cu viața veșnică, sfințindu-și sufletul și trupul, prin împărtășirea cu dumnezeiescul har. Drept aceea, dacă ar vrea cineva să se împărtășească cu Preacuratul Trup în vremea adunării (liturghiei), și să se facă prin împărtășire (participare) una cu acela, făcându-și mâinile în forma crucii, așa să se apropie și să primească împărtășirea harului. Căci pe cei ce în loc de mână pregătesc oarecare vase (receptacule) din aur sau din altă materie, pentru primirea dumnezeiescului dar, și prin aceasta se socotesc vrednici preacuratei pricestanii (de preacurata împărtășanie), cu nici un gând nu-i întărim (aprobăm) ca pe unii care cinstesc mai mult materia cea neînsuflețită și supusă mâinii omului, decât chipul lui Dumnezeu. Iar dacă s-ar prinde cineva dând preacurata cuminecătură celor ce aduc niște vase (receptacule) ca acestea, să se afurisească și el, și cel ce le aduce pe acestea.	

Nume	DenumireExpl	Continut	Conexiuni
102 Trul.	MĂIESTRIA DUHOVNICULUI	<p>Se cade ca cei ce au primit de la Dumnezeu puterea de a lega și de a de-zlega să cerceteze felul (calitatea) păcatului și aplicarea spre întoarcere a celui ce a păcătuit, și astfel să aducă bolii vindecarea potrivită, ca nu cum-va, folosindu-le pe amândouă fără măsură, să greșească în privința izbăvirii celui încărcat (suferind). Căci nu este simplă boala păcatului, ci felurită și în multe chipuri, și născătoare de multe vlăstare ale stricăciunii, din care răul se revarsă din plin și merge înainte până s-ar opri prin puterea vindecătorului (a doctorului). Drept aceea, cel ce arată știință doctoricească (medicală) în privința sufletului mai întâi trebuie să cerceteze starea (dispoziția) celui ce a păcătuit, și dacă înclină spre sănătate sau, dimpotrivă, cheamă la sine însăși boala prin năravurile sale; să vegheze cum se îngrijește în vremea aceasta (între timp) de întoarcerea (restabilirea) sa, și dacă nu se împotrivesc meșterului (doctorului), și vătămarea sufletului se oprește din pricina folosirii doctoriilor puse asupra ei, și astfel să se măsoare milostivirea după vrednicie.</p> <p>Căci tot cuvântul (toată grija) lui Dumnezeu și al celui căruia i s-a încredințat cârmuirea de păstor (pastorală) este să aducă înapoi (să întoarcă) oaia cea rătăcită și să vindece pe cea mușcată de șarpe și (dar) nici să o împingă spre prăpastia deznădăjduirii și nici a slăbi frâna spre moleșirea și spre disprețuirea vieții; ci în orice chip să stea împotriva suferinței (patimii), fie prin doctoriile cele mai aspre și mai iuți, fie prin cele mai moi (suportabile) și mai blânde (ușoare) și să se nevoiască (lupte) spre închiderea (cicatrizarea) răni, cercetând roadele pocăinței și îngrijind cu înțelepciune pe omul cel chemat spre strălucirea cea de sus. Așadar, trebuie ca noi să le știm pe amândouă, și pe cele ale asprimii, și pe cele ale obiceiului (cerute de obicei), dar să urmărim chipul cel mai îndătinat la cel care nu primesc asprimea, precum ne învață pe noi Sfântul Vasile.</p>	12 sin. I ec; 2, 5, 7 Anc; Enciclica lui Atanasie cel Mare către Rufin; 2, 3, 74, 75, 84, 85 Vasile cel Mare; 4, 5, 7, 8 Grig. Nyssa